Jaarverslag 2021

Samen voor een gezond en duurzaam Noord-Holland

natuur en milieu federatie noord-holland

Inhoudsopgave

BIJDRAGE NPL **3**
VOORWOORD **4**

1. ALGEMENE INFORMATIE OVER DE ORGANISATIE **5**

1.1 DOELEN EN PROFIEL VAN DE NATUUR EN MILIEUFEDERATIE NOORD-HOLLAND 5
1.2 VERTALING VAN DE DOELSTELLING IN VISIE, BELEID EN STRATEGIE 6
1.3 BESTUURSSTRUCTUUR 7
1.4 RISICOPARAGRAAF 7
1.5 STATUTENWIJZIGING 9

2. DE ACTIVITEITEN VAN DE NATUUR EN MILIEUFEDERATIE IN 2021 ..... **9**

2.1 PROJECTEN 9
2.2 ACTIVITEITEN VAN HET BESTUUR EN STAFBUREAU 25
2.3 TOEKOMSTPARAGRAAF 25
2.4 BEGROTING 2022 28

3. DE FINANCIELE POSITIE VAN DE VERENIGING **30**

3.1 STAAT VAN BATEN EN LASTEN 30
3.2 BALANS EN BELEID T.A.V. RESERVES 30

4. VERANTWOORDINGSVERKLARING **31**

5. BELONING VAN DE DIRECTIE **32**

BIJLAGE 1 ..... **33**

Verantwoordingsverklaring van het bestuur van Vereniging Natuur en Milieufederatie Noord-Holland *33*
1. FUNCTIESCHEIDING TUSSEN TOEZICHT EN UITVOERING 33
2. OPTIMALE BESTEDING VAN DE FINCANCIELE MIDDELEN 33
3. STREVEN NAAR OPTIMALE RELATIES MET BELANGHEBBENDEN 34

BIJLAGE 2 ..... **35**

Leden Bestuur en nevenfuncties *35*

BIJLAGE 3 ..... **36**

Vermelding bezoldiging directie in jaarrekening *36*

DEEL II JAARREKENING 2021 ..... **37**

natuur en milieu noord-holland federatie

Bijdrage Postcode Loterij maakt in iedere provincie een verschil

Energietuinen is een van de projecten van de Natuur en Milieufederaties die mogelijk gemaakt wordt door de deelnemers van de Postcode Loterij.

Dankzij de ruim 3 miljoen deelnemers van de Nationale Postcode Loterij gaat er in 2022 ruim 361 miljoen euro naar 188 goede doelen die zich inzetten voor mens en natuur. De Natuur en Milieufederaties horen al sinds 1996 bij de goede doelen die op een bijdrage mogen rekenen. Ook het komend jaar ontvangen we opnieuw een bijdrage van 2,25 miljoen euro van de Postcode Loterij: een aanzienlijk bedrag waar wij ontzettend blij mee zijn.

Annie van de Pas, netwerkdirecteur van de Natuur en Milieufederaties: “Met de bijdrage van de Nationale Postcode Loterij is het voor ons mogelijk om in iedere provincie een impact te creëren. De bijdrage van de Loterij is voor ons al jarenlang een fundament voor de realisatie van vele mooie projecten. Het is fantastisch dat we op deze manier in heel Nederland het verschil kunnen maken.”

Extra schenkingen

Naast deze jaarlijkse bijdrage hebben de Natuur en Milieufederaties samen met WNF Nederland, Natuurmonumenten, ARK natuurontwikkeling en LandschappenNL eind 2021 een extra schenking mogen ontvangen om overstromingen in Limburg tegen te gaan. Dit project gaat binnenkort van start. We zijn ook partner van CleanUpXL, een gezamenlijk gedragen en uitgevoerd project van de Waddenvereniging, Stichting De Noordzee, Stichting Duik de Noordzee Schoon, BDS Harlingen en Friendship Offshore om 800.000 kilo rotzooi uit Noordzee te verwijderen. Begin 2021 heeft de Loterij financiering voor dit project toegekend.

Mooie projecten

In 2019 ontvingen we een extra schenking van 1,65 miljoen euro voor het project Energietuinen. Met dit project willen we zichtbaar maken dat grootschalige opwek van duurzame energie ook mooi kan zijn én kan samengaan met natuur en recreatie. In het najaar 2019 vielen we nogmaals in de prijzen, toen we te horen kregen dat Plan Boom mede dankzij de Postcode Loterij van start kon gaan. Met een extra schenking van 2,25 miljoen euro willen we de komende jaren in heel Nederland 10 miljoen bomen gaan planten.

De Natuur en Milieufederaties zijn de Postcode Loterij en alle deelnemers enorm dankbaar voor hun bijdrage. Met hun steun kunnen we ons blijven inzetten voor mooie en duurzame provincies.

natuur en milieu noord-holland federatie

Voorwoord

Het is begin mei 2022 als ik dit voorwoord schrijf en de wereld is dermate veranderd dat een terugblik op 2021 best lastig is. De Coronacrisis lijkt weliswaar voorbij, maar bepaalde vorig jaar voor een belangrijk deel ons dagelijks leven en ons werken. Het blijft spannend en onzeker hoe deze wereldwijde epidemie zich ontwikkelt. Die spanning en onzekerheid wordt nog eens extra versterkt door de in februari 2022 door Rusland gestarte aanvalsoorlog in de Oekraïne. Ook die ontwikkeling plaatst 2021 in een ander perspectief. Tegelijkertijd werken we nog steeds vanuit onze doelstelling aan een mooi, duurzaam en gezond Noord-Holland. We doen dit tegenwoordig nog steeds deels digitaal, maar gelukkig kunnen we elkaar en onze partners ook meer en meer opzoeken door echt fysiek samen te komen. Echt samenzijn geeft weer extra energie en plezier. Want het blijft in onze ogen belangrijk dat onze doelstelling ook prominent op de agenda blijft staan. Tenslotte is het belang en de urgentie van thema's als klimaat, biodiversiteit en een gezonde leefomgeving niet minder geworden.

Ondanks deze ongewone tijd is het mooi de resultaten over 2021 na te lezen in dit jaarverslag. We kunnen trots zijn op wat we hebben bereikt. Onze inzet op het "versterken van het maatschappelijk middenveld" of initiatieven "van onderop" is groot geweest het afgelopen jaar. Het is duidelijk dat onze strategie aanslaat om vooral via samenwerking met inwoners, bedrijven en overheden te werken aan onze doelstelling. De aandacht voor lokale initiatieven is de afgelopen jaren enorm gegroeid. Energiecoöperaties krijgen een steeds prominentere rol. We realiseren Greenspots voor Biodiversiteit op verschillende plekken in Noord-Holland. We leggen samen met zorginstellingen en agrariërs voedselbossen aan. Met omwonenden van Schiphol maken we duidelijk dat de milieuvervuiling en gezondheidsschade van de luchthaven echt moet stoppen. We zien op vele plaatsen het ontstaan van groene wijkinitiatieven.

Ik verwacht dat ook in deze tijd nieuwe aandacht voor dergelijke initiatieven blijft, bijvoorbeeld op de thema's voedsel en hergebruik van materialen. Het is mooi te zien dat we afgelopen jaar ook voor deze thema's steeds meer een basis vinden om samen met bewoners, bedrijven en overheden een beweging te beginnen.
Maar, we zijn nog lang niet klaar en willen verder op deze ingeslagen weg. Samen op weg naar een klimaatbestendige, circulaire en biodivers en gezond Noord-Holland. Dit willen we doen vanuit verbinding met andere opgaven en samen met alle betrokkenen.

In dit jaarverslag verantwoorden wij onze financiële resultaten. Wij zijn blij met de wederom forse omzetgroei in 2021 en het kleine positieve resultaat waarmee we het jaar konden afsluiten. Tegelijk zie ik dat we als enige milieufederatie in het land werken zonder structurele financiële ondersteuning van de Provincie. Dat versterkt ons ondernemende karakter, maar maakt het werken aan onze agenda zettende en aanjagende rol op het gebied van de gezonde leefomgeving moeilijker. Dat maakt dat we nog een uitdaging hebben als het gaat om het op pijl brengen van onze continuïteitsreserve, gezien de groeispurt die we doormaken en gezien de onzekere toekomst. Naast de financiën maken we in dit jaarverslag vooral onze maatschappelijke impact transparant. Graag wil ik iedereen, medewerkers, leden van de vereniging en bestuursleden, vrijwilligers en partners bedanken voor hun bijdragen voor de Natuur en Milieufederatie Noord-Holland in 2021. Ook in de toekomst zie ik uit naar de samenwerking met jullie en anderen.

Ik wens u veel leesplezier bij deze terugblik en zoals altijd: heeft u ideeën en tips? Of wilt u ons steunen in ons werk? Wij horen graag van u via mnh@mnh.nl.

Sijas Akkerman, Directeur

1. Algemene informatie over de organisatie

1.1 Doelen en profiel van De Natuur en Milieufederatie Noord-Holland

Vereniging Natuur en Milieufederatie Noord-Holland (MNH) heeft de volgende doelen vastgelegd in de statuten:

Missie

Natuur en Milieufederatie Noord-Holland (MNH) is het netwerk van en voor de lokale organisaties die zich inzetten voor het herstellen, beschermen en versterken van natuur, landschap, milieu en een gezonde leefomgeving in Noord-Holland. Tegelijkertijd bevordert MNH de verduurzaming van de productie en consumptie van goederen en diensten. We richten ons daarbij vooral op luchtvaart, energie, voedsel en de circulaire economie. Bovendien dragen wij op deskundige, kritische en creatieve wijze bij aan de kwaliteit van de besluitvormingsprocessen van het openbaar bestuur en bij bedrijven. Tenslotte informeert en betrekt MNH-burgers in de energieke samenleving bij het opstellen en uitvoeren van (provincie-)beleid waardoor kennis wordt verspreid en de beleidsvorming wordt versterkt.

Doel en werkwijze

De belangrijkste pijler van MNH zijn de 102 aangesloten ledenorganisaties. Deze leden streven doelen na die aansluiten bij bovengenoemde doelstellingen van de Milieufederatie. De professionele medewerkers van MNH ondersteunen deze organisaties met inhoudelijke en juridische adviezen, en soms ook bij juridische procedures. Vaak is er sprake van uitgebreide en gestructureerde samenwerking. De tweede pijler vormen de projecten, groot en klein, die moeten bijdragen aan de realisatie van de doelstelling, direct en indirect. De projecten betreffen vaak adviezen en analyses, maar kunnen ook gericht zijn op het realiseren van duurzame initiatieven. Statutair doel van MNH is het leveren van een bijdrage aan de bescherming van natuur, landschap en milieu en van cultuurhistorische, archeologische en aardkundige waarden in de provincie Noord-Holland. Waar nodig, wordt ook ingegaan op oorzaken die buiten de provinciegrenzen zijn gelegen. Hiertoe draagt MNH, samen met haar leden en andere organisaties, informatie, ideeën en projecten aan om een duurzaam, natuur- en milieuvriendelijk beleid tot stand te brengen. De Vereniging beoogt niet het maken van winst.

Leden, donateurs en vereniging

Het aantal aangesloten organisaties bedroeg op 31 december 2021 honderdtwee (102). Het aantal MNH-donateurs bedroeg op 31 december 2021 zesenzeventig (76) en de Eerlijk over Vliegen-donateurs op drieënzeventig (73). De Algemene Ledenvergaderingen in 2021 vonden plaats op 7 juni en 15 november. Tijdens de vergadering van 15 november zijn het jaarverslag en de jaarrekening van 2020 goedgekeurd.

Bureau

Het aantal betaalde medewerkers op het bureau bedroeg op 31 december 2021 8 medewerkers, overeenkomend met 5,8 fte. Hiervan zijn 5 medewerkers (3,5 fte) in vaste dienst. MNH volgt sinds 1 januari 2009 bij haar beloningsbeleid de CAO- De Landschappen (onderdeel Raam-CAO Bos & Natuur) zonder deel te nemen aan de CAO. Het pensioen is geregeld via een overeenkomst voor alle medewerkers met de PfZW gericht op 70% van het middelloon. Onkostenvergoeding voor bestuur en medewerkers geschiedt op basis van declaratie van gemaakte onkosten. De beloning van de directeur is op basis van de schaal voor directeuren van kleine organisaties. Voor een overzicht van de verdragen verwijzen we naar het onderdeel Bezoldiging directie in de jaarrekening.

Integriteit

De gedragscode Integriteitsbeleid van MNH is in 2021 vastgesteld en toegepast. In deze gedragscode is vastgelegd hoe we omgaan met waarden en normen, wat ieders rollen en verantwoordelijkheden zijn en hoe het integriteitsbeleid ingevoerd, geborgd en gehandhaafd wordt binnen de organisatie. Deze gedragscode vormt de kapstok waaraan alle regelingen en instrumenten voor integriteit opgehangen kunnen worden. Deze gedragscodes staan

op de website van MNH. In 2021 zijn er bij MNH geen meldingen van schendingen van het integriteitsbeleid binnengekomen. Op basis van de bevindingen in 2021 is er geen aanleiding om het beleid rondom integriteit te wijzigen.

Vrijwilligers

Van de bureaumedewerkers werkt er een op vrijwillige basis. Daarnaast zijn de bestuursleden volledig op vrijwillige basis actief. De participatie van vrijwilligers wordt zoveel mogelijk bevorderd. Er is voor vrijwilligers, op het moment dat zij op verzoek van MNH actief zijn een wettelijke aansprakelijkheidsverzekering van toepassing. Voor het bestuur is een bestuursaansprakelijkheidsverzekering afgesloten.

1.2 Vertaling van de doelstelling in visie, beleid en strategie

MNH werkt samen met betrokken partijen en bewoners om onze doelen te bereiken. We voeren verschillende activiteiten uit zoals het versterken van het (duurzame/groene) maatschappelijk middenveld en het aanjagen van een duurzaam (provinciaal) beleid. Met het uitvoeren van onze eigen projecten dragen we direct bij aan een duurzame samenleving. Wij richten ons op het verwerven van inkomsten hiervoor. Het beleid is neergelegd in een meerjarenbeleidsplan.

MNH maakt zich sterk voor de volgende thema's:

Mooi en Gezond Noord-Holland

Duurzame Landbouw en Natuur

Duurzame Energie

Circulaire Economie

Duurzame Mobiliteit/Luchtvaart

MNH streeft naar een schonere en duurzamere provincie met een inspirerend landschap, een rijke natuur en een schoon milieu. We maken ons sterk voor een gezonde leefomgeving en ondersteunen initiatieven om een duurzame provincie te realiseren. Wij vinden het van het grootste belang Noord-Holland gezond en mooi te houden. Samen met bewoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheden komen we in actie voor een betere leefomgeving. Initiatieven die de provincie sneller duurzaam maken. We geven een krachtige stem aan de kwetsbare waarden van natuur, milieu en landschap.

1.3 Bestuursstructuur

Bestuur en directie

Het algemeen bestuur van de vereniging Natuur en Milieufederatie Noord-Holland bestond bij aanvang 2021 uit dhr. R. van den Berg (voorzitter), mw. R. Zonneveld-Birza (vice-voorzitter), dhr. K. Buskermolen (penningmeester), mw. H.J.M. van Zutphen (secretaris), mw. M.E. van der Laan en mw. C. Capendale. Dhr. S.P. Akkerman is directeur van de Milieufederatie Noord-Holland. Per 1 mei 2021 is dhr. R. van den Berg afgetreden en heeft mw. R. Zonneveld-Birza de rol van voorzitter overgenomen. Tijdens de Algemene Ledenvergadering van 7 juni 2021 is mw. A. ter Heijne toegetreden tot het bestuur en is mw. C. Capendale om persoonlijke redenen afgetreden.

Bestuur en directie zijn in 2021 viermaal bijeengekomen om te vergaderen. Het Bestuur stelt jaarlijks de begroting, de werkbegroting, het jaarwerkplan, het jaarverslag en de jaarrekening vast, en ook eens in de vijf jaar een meerjarenbeleidsplan en meerjarenbegroting. Daarnaast staat regelmatig de voortgang van de programma's op de agenda en worden er strategische kwesties bediscussieerd. De belangrijkste onderwerpen die aan de orde zijn geweest, waren onder andere het werven van nieuwe leden, een nieuwe strategie met betrekking tot positionering, het goed inregelen van bestuur op afstand in combinatie met nieuwe regeling WBTR, het verslag van 2020, de voortgang in 2021, de continuïteit van de organisatie in 2021 en 2022, de financiële positie van de organisatie en mogelijkheden van acquisitie.

Taakverdeling bestuur en directie

De directie is verantwoordelijk voor de dagelijkse leiding van de werkorganisatie in Zaandam, de wisselwerking met de leden en de contacten met relevante spelers in Noord-Holland en daarbuiten. Het bestuur fungeert als een "bestuur op afstand" en geeft de kaders aan waarbinnen de directie mandaat tot handelen heeft. In het bestuur zijn de portefeuilles Financiën, Strategie & Personeel & Organisatie, Netwerk & Communicatie, en de inhoudelijke thema's Gezonde Leefomgeving en Duurzame provincie verdeeld. De betreffende portefeuillehouder is binnen het bestuur het eerste aanspreekpunt voor de directeur. Relevante zaken worden ook altijd binnen het bestuur als geheel besproken. Met deze werkwijze werkt het bestuur aan een goede prioriteitstelling en een optimale uitvoering van de vastgestelde doelen en beleidsprioriteiten. Het bestuur werkt onbezoldigd. Onkosten zoals reiskosten kunnen worden gedeclareerd. Bestuursleden worden benoemd door de algemene ledenvergadering voor een periode van vier jaar met de mogelijkheid tot verlenging. Bestuursleden hebben geen nevenfuncties die zouden kunnen conflicteren met hun verantwoordelijkheden voor de Milieufederatie Noord-Holland.

Mw. R. Zonneveld-Birza (voorzitter) is interim-manager met wisselende opdrachten binnen het (semi)publieke domein Daarnaast is ze voorzitter van bestuur Stichting DelftsPeil en bestuurder bij Herenboeren Delft-Rijswijk. Mw. A. ter Heijne (penningmeester) is Directeur Servicediensten in het Antoni van Leeuwenhoek Ziekenhuis en lid van de Klankbordgroep Intrakoop. Dhr. K. Buskermolen is gepensioneerd en was Hoofd Onderwijsfaciliteiten bij het Horizoncollege in Noord-Holland. Daarnaast is hij bestuurder van E-mobilegroup in Haarlem. Mw. H.J.M. van Zutphen is directeur van Stichting Nederland Schoon en vrijwillig Business Consultant voor Women on Wings, een ontwikkelings-NGO, actief in India. Mw M.E. van der Laan is Directeur ontwikkeling en innovatie bij Aeres in Ede en Lid van de adviescommissie van Groen Kennisnet 3.0.

De directeur, Sijas Akkerman, is eigenaar van Oliithe, het bedrijf waarmee hij werkte voor zijn functie bij MNH werd aanvaard. Overeengekomen is dat de Professionele Code van de Samenwerkende Natuur en Milieufederaties van toepassing is en in aanvulling daarop dat verwerving van opdrachten voor MNH voorkeur en voorrang heeft. Verdere nevenfuncties van de directeur zijn, Lid Raad van Advies ForFarmers, Lid maatschappelijke adviesraad KeyGene en lid van het bestuur van Stichting Valuta voor Veen.

Het bestuur heeft het werk van de directeur in 2020 geëvalueerd en geconstateerd dat hij zijn opdracht met enthousiasme, inzet en durf heeft opgepakt. Met de bureaumedewerkers is hij erin geslaagd de Natuur en Milieufederatie weer op de kaart te zetten, de diversiteit in projecten te vergroten, vele projecten aan te trekken en naar

tevredenheid uit te voeren en de inkomsten aanzienlijk te vergroten. In het personeelsbeleid is een bewuste keuze gemaakt voor meer senioriteit en langdurige of vaste contracten. Er is een solide MT en de bedrijfsvoering is robuust belegd, waarmee zelfwerkzaamheid en acquisitiepotentieel vergroot zijn.

De directeur heeft een goede neus voor publiciteit en is niet benauwd om positie in te nemen. De kracht van de directeur zit in netwerken, bruggen bouwen, projectacquisitie en -uitvoering en innovatie, minder in beheer. Door het ontbreken van zicht op LT-financiering op een gewenst niveau, is er veel aandacht voor acquisitie nodig. Dat betekent dat binnen de gegeven LT-strategie veel lijntjes worden uitgezet. Dit vraagt veel aandacht en wendbaarheid. Prioritering naar hoogste slagingskans en hoogste opbrengst is gewenst.

1.4 Risicoparagraaf

Het bestuur werkt met een volledig geïntegreerd document voor evaluatie van de verschillende risico's waaraan de Milieufederatie Noord-Holland onderhevig is. In dit document worden strategische, communicatieve, operationele en financiële risico's onderscheiden. De beheersing van deze risico's valt in het algemeen onder de competentie van de directeur, die daarbij voor de strategische risico's wordt ondersteund door de beleidsmedewerkers, voor de communicatieve door de communicatiemedewerker en bij de operationele en financiële risico's door de medewerker middelen. Tevens is in elke bestuursvergadering expliciet of impliciet over de risico's gesproken.

Nog steeds is de financiële positie het belangrijkste punt naast de inhoudelijke positionering. Hoewel de inkomsten elk jaar toenemen, is met name de continuïteit hiervan een bron van zorg. Het lukt elk jaar wel weer om meer inkomsten te genereren, maar met onvoldoende zekerheid om medewerkers een vaste aanstelling te kunnen garanderen. Dit maakt de organisatie kwetsbaar.

Door het ontbreken van een boekjaarsubsidie vanuit de provincie moet MNH vooral projecten in concurrentie acquireren. De MNH is een kleine organisatie en kan niet op alle velden op experts terugvallen en de acquisitie ligt tot nu toe voornamelijk in handen van de directeur. Dat betekent dat soms grote druk wordt uitgeoefend met alle risico's van dien. Door het aantrekken van een programmamanager moet de acquisitieopgave breder in de organisatie worden belegd. Bij de programmamanager zelf en onder haar aansturing bij de (meer senior) medewerkers. Belangrijk is dat MNH goed voor zichzelf blijft benoemen waarin ze uniek is en zich onderscheidt en dat te communiceren met (potentiële) opdrachtgevers. Daarom is in 2021 met een communicatiebureau de positionering van MNH aangescherpt. Bovendien moet doorontwikkeld worden op de unique selling points. Begin 2021 is om die reden ook, met de nieuwe bestuursleden, een begin gemaakt met de herijking van de lange termijn strategie.

Strategisch gezien is de relevantie van MNH in 2021 verder toegenomen. Financiële risico's zijn nog aanwezig, zeker wat betreft de liquiditeit, maar de acquisitie in 2021 heeft geleid tot een positief resultaat. Bovendien is de orderportefeuille goed gevuld, maar lange termijn projecten blijven een punt van zorg. De verwachtingen voor 2022 en 2023 zijn positief. De personele risico's (gevolgen van de werklast voor de continuïteit en kwaliteit) zijn in 2021 over het geheel gelijk gebleven t.o.v. 2020 door een variabele grootte van de werkorganisatie. Er is een gecalculeerd risico genomen, door meer senior werknemers in dienst te nemen en aantal kortlopende contracten van junior medewerkers niet te verlengen. Om de werkdruk bij de directeur te verlichten is een Operationeel Manager aangesteld voor financiën en aansturing van de supportorganisatie. Aandachtspunt blijft de culminatie van werk bij de directeur. Om die reden zal na herijking van de strategie ook een herijking van de organisatie plaatsvinden. Het totaalbeeld is dat MNH in 2021 bij een matig risiconiveau in staat is gebleken flexibel en adequaat te reageren en in 2022 dit vermogen weet te behouden en verbeteren.

1.5 Statutenwijziging

Er hebben in 2021 geen statutenwijzigingen plaatsgevonden.

2. De activiteiten van Natuur en Milieufederatie Noord-Holland in 2021

2.1. Projecten

In 2021 communiceerde MNH over een groot aantal activiteiten. Het nieuwsoverzicht op onze website geeft hiervan een volledig overzicht. Een flink aantal van deze activiteiten deed MNH in samenwerking met andere partners. Hieronder een greep uit de belangrijkste activiteiten en behaalde resultaten in 2021.

Proeftuin Agroforestry Noord-Holland

Binnen dit project hebben we gewerkt aan een integraal plan van aanpak met praktische handvatten en stappenplan voor landbouwers en andere belanghebbenden om de inpassing van agroforestry op het landbouwbedrijf en in het Noord-Hollandse landschap te stimuleren. Dit deden we aan de hand van vijf proeflocaties (ontwerp en aanleg) in Noord-Holland. Het project wordt mogelijk gemaakt door Provincie Noord-Holland en het Europees Plattelandsfonds voor Plattelandsontwikkeling.

Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling: Europa investeert in zijn platteland

Looptijd:

01-09-2018 / 01-12-2021

Partners:

Clusius College, Louis Bolk Instituut, Landscape Foodscape, vier (agrarische) ondernemers, zorginstelling 's Heeren Loo Julianadorp (Noorderhaven)

Doel:

Het stimuleren van agroforesty middels het opdoen van ervaring op diverse proeflocaties en kennisdeling op dit vlak.

Acties in 2021:

- Ontwikkelen proeflocaties. *Noorderhaven*: studentenonderzoek gericht op beplantingsplan regelen (begeleid door Jelle Fekkes van Landscape Foodscape); *Fam Dol* (nieuwe projectdeelnemer): ontwerpsessies organiseren en contacten met gemeente i.v.m. bestemmingsplan; *Fam Koeman*: proces uitwerking ontwerp naar beplantingsplan begeleiden.
- Uitbreiden webpagina Agroforestry https://www.landbouwmetnatuur.nl/agroforestry/
- Gesprekken voeren met Provincie Noord-Holland over integreren van agroforestry in het beleid

Resultaten in 2021:

- Ontwerp en aanleg van agroforestry op 5 proeflocaties
- Kennisdeling middels excursies, symposium en verschillende communicatiemiddelen (o.a. video's en kennisdossiers op www.landbouwmetnatuur.nl)

Valuta voor Veen

Minder CO2-uitstoot door veengebieden en een nieuw verdienmodel voor boeren. Dat zijn de doelen van het project Valuta voor Veen. In dit project zetten de Natuur en Milieufederaties van de provincies Overijssel, Zuid-Holland, Noord-Holland, Utrecht en Friesland een koolstofbank op waar zogenaamde koolstofcredits op verhandeld

kunnen worden. Deze CO2-reductie is de eerste (!) vastgestelde veenweide methodiek door de Green Deal Nationale Koolstofmarkt per december 2019, vastgelegd in een methodedocument. De vijf Natuur en Milieufederaties werken samen 10 pilots volgens deze methode uit: opzetten peil in veenweide, gekoppeld aan de uitgifte van vrijwillige CO2 certificaten. In Noord-Holland werken we 2 pilots uit: moerasontwikkeling met Staatsbosbeheer in Westzijderveld; lisdoddeteelt met Gemeente Amsterdam in Burkmeer.

Looptijd:
2019 - 2021

Partners:
5 NMF's (Friesland (PL), Noord-Holland, Utrecht, Overijssel, Zuid-Holland). Per pilot aanvullende partners, waaronder HHNK, Staatsbosbeheer en Gemeente Amsterdam.

Doel:
- Opzetten van 1 landelijke koolstofbank en 5 franchisefilialen
- Ontwikkeling van 10 Valuta voor Veen gebiedsprojecten, waarvan 2 in Noord-Holland
- Projectbegeleiding t/m validatie
- Marktverkenning
- Bijeenbrengen vraag & aanbod
- Bekendmaking van de bank

Acties en resultaten in 2021:
- Verkennende gesprekken met Terrein Beherende Organisaties (TBO's) en Water Land & Dijken om geschikte gebiedsprojecten te vinden.
- Een (concept) plan ontwikkeld voor een nieuwe projectlocatie;
- De validatie van het eerste natuur-type valuta voor veen plan van Nederland.
- 1 gevalideerd plan geregistreerd bij de SNK (voor het Westzijderveld);
- 1 plan in concept geregistreerd bij de SNK (voor de Burkmeer);
- De opzet van een nieuw handelplatform voor CO2 credits van de milieufederaties: Platform CO2 Neutraal

Greenspots voor Biodiversiteit

In het project Greenspots staan initiatieven voor biodiversiteitsherstel centraal. We verzamelen ideeën van initiatiefnemers om hier concreet vorm aan te geven. Het is belangrijk dat er daarbij handelingsperspectief is voor mensen en dat we hierbij nieuwe doelgroepen kunnen betrekken. Aan de hand van een aantal pilots ontwikkelen we een handreiking met daarin wat een Greenspot is en hoe je een Greenspot kan ontwikkelen.

Looptijd:
2019 – najaar 2022

Partners:
We voeren het project uit met IVN, Greenspots, Groen Kapitaal (Provincie Noord-Holland). Daarnaast werken we samen met alle samenwerkingspartners in het TBO.

Doel:
Doel van het project is om nieuwe plekken voor biodiversiteit te creëren in Noord-Holland (of bestaande plekken te verbeteren). Greenspots maken biodiversiteit en mogelijkheden tot herstel in de buurt concreet. Met de Greenspots willen we mensen inspireren en praktische handvatten bieden om zelf met biodiversiteitsherstel aan de slag te gaan.

Acties in 2021:

- Vijf Greenspots, waar lokale initiatiefnemers biodiversiteit herstellen mensen inspireren om zelf aan de slag te gaan;
- Een evaluatie van de eerste ronde;
- Een shortlist met vijf Greenspots voor de volgende ronde.

Resultaten in 2021:

- Een netwerkbijeenkomst waarbij we met zo'n 40 deelnemers kennis en ervaringen hebben uitgewisseld op locatie bij een Greenspot;
- De ontwikkeling van 3 nieuwe Greenspots en 2 Greenspots-in-wording;
- Een conceptversie van een handreiking voor initiatiefnemers.

Biodiversiteit in de bebouwde kom

We zetten ons in voor het versterken van de biodiversiteit in bebouwd gebied en richten ons hierbij specifiek op de rol van gemeenten en beleidsmedewerkers. Aan de hand van vier thema's 1) natuurinclusief bouwen 2) natuurinclusieve energietransitie 3) klimaatadaptatie in bebouwd gebied en 4) stadslandbouw ontwikkelden we vier kennisdossiers. Deze dossiers zijn onderdeel van een toolkit die middels platform Groen Kapitaal wordt gepubliceerd. Hierin worden lessen en best practices van initiatiefnemers, deskundigen en beleidsmedewerkers op het gebied biodiversiteit gedeeld. Belangrijk onderdeel van dit project is het bouwen en bij elkaar brengen van het gemeentenetwerk door middel van regionale bijeenkomsten. We werken toe naar gezamenlijke agenda's en samenwerkingen om de biodiversiteit in Noord-Holland te versterken.

Looptijd:

1 maart 2021 – 31 december 2021 (uitloop mei 2022 i.v.m. verzetten bijeenkomsten vanwege corona)

Partners:

Het project is een opdracht van de Provincie Noord-Holland en voeren we uit samen met Stichting Steenbreek.

Doel:

Het doel van het project is om kennis en netwerken rondom biodiversiteit te versterken en hiermee samenwerking en gezamenlijke acties aan te jagen.

Acties in 2021:

- Vaststellen van thema's in samenwerking met Provincie
- Opstellen van kennisdossiers rondom thema's middels interviews en deskresearch
- Het in kaart brengen en mobiliseren van beleidsmedewerkers in Noord-Holland die zich met dit thema bezighouden
- Het organiseren van Regionale Bijeenkomsten met experts zoals Lodewijk Hoekstra en Tom Schoenmaker

Resultaten in 2021:

- Toolkit biodiversiteit in bebouwd gebied o.a. (een FAQ en 12 best practices)
- Masterclass natuurinclusieve energietransitie
- Regionale Bijeenkomsten voor beleidsmakers en experts (3 sessies)
- Netwerk in kaart gebracht, geïnformeerd en uitgenodigd voor bijeenkomsten

Groen Kapitaal in de Buurt

Groen Kapitaal in de buurt is een stimuleringsprogramma waarmee gemeenten worden ondersteund bij het betrekken van bewoners bij het ontwikkelen en beheren van groen in de wijk. Het programma zet gemeenten aan om zelf de structurele ondersteuning van groene vrijwilligers op te pakken, door middel van financiering uit de gemeenten en cofinanciering door de Provincie Noord-Holland. Het voorstel is om de beproefde methode "Groen

aan de buurt" te gebruiken als basis voor een te ontwikkelen aanpak in Noord-Holland. Deze aanpak wordt ontwikkeld door in pilotgemeenten de methode te operationaliseren in de praktijk.

Looptijd:
01-09-2020 / 01-09-2023

Partners:
We voeren het project uit met LNH (penvoerder) en IVN.

Doel:
Doel van het project is om de betrokkenheid van mensen bij het groen in hun buurt te versterken, en om initiatieven uit de samenleving te ondersteunen en te verbinden aan de ambities van het programma Groen Kapitaal van de Provincie Noord-Holland.

Acties in 2021:

- Het maken van afspraken en de opstart van de aanpak in drie gemeenten: Alkmaar, Hilversum en Zaanstad;
- Het identificeren en begeleiden van bewonersinitiatieven in Alkmaar en Hilversum, waarvan enkele eind 2021 tot uitvoering zijn overgegaan;
- Het verkennen van samenwerkingen met nieuwe deelnemende gemeenten;
- Het ontwikkelen van de samenwerking binnen het projectteam (rolverdelingen, afspraken, etc.)

Resultaten in 2021:

- Drie deelnemende gemeenten aangehaakt bij het project, waarmee in overleg een passende aanpak is ontwikkeld;
- Een tiental initiatieven in Alkmaar en Hilversum aan wie budget is toegekend en die bezig zijn met de uitvoering van hun plan of hier op korte termijn mee beginnen.

Klimaatambassadeurs in Hilversum

We ontwikkelen een netwerk van Klimaatambassadeurs in de wijk 1221 in Hilversum. Deze ambassadeurs brengen het onderwerp ‘klimaatadaptatie in eigen huis en tuin’ onder de aandacht in de wijk. We organiseren trainingen voor de ambassadeurs en organiseren samen met hen enkele activiteiten.

***Looptijd**:* voorjaar 2021-voorjaar 2022

Partners: We werken nauw samen met onze opdrachtgevers: de Gemeente Hilversum en het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht. Daarnaast zijn er ook korte lijntjes met het Groen Kapitaal in de Buurt team en andere groene organisaties in Hilversum.

Doel: Het opstarten van een netwerk klimaatambassadeurs die in postcodegebied 1221 het thema ‘klimaatadaptatie’ op de kaart willen zetten door bewoners te adviseren en mee te werken aan activiteiten.

Acties in 2021:

- Werving van de Klimaatambassadeurs;
- Organisatie van trainingsbijeenkomsten;
- Voorbereiding van activiteiten uit te voeren in 2022

Resultaten in 2021:

- Een klein netwerk van ambassadeurs opgestart;
- 2 trainingssessies uitgevoerd.

Plan Boom

Plan Boom richt zich op de aanplant van 10 miljoen bomen in tuinen, bermen, plantsoenen, parken, bedrijventerreinen en in het buitengebied in heel Nederland. Voor en door burgers. Hiermee verkleinen we onze CO2-uitstoot en wordt onze leefomgeving mooier, groener, frisser en gezonder

Looptijd:
01-04-2020 / 01-04-2024

Partners:
12 NMF's, LandschappenNL, Trees for All, meerbomen.nu, ProRail. Het aantal partners groeit gedurende het project

Doel:
Onze ambitie is 1 miljoen planten in Noord-Holland binnen 4 jaar.

Acties in 2021:
- Ontwikkelen en verder uitbouwen Noord-Hollands bod / plan van aanpak;
- Bijeenkomst organiseren
- Plantacties (voorbereiden)
- Zoeken naar commitment bij partijen / gesprekken voeren met TBO's, provincie en gemeenten om samenwerking te verkennen
- Overleggen met de Provincie in verband met de Bossenstrategie en het Masterplan Biodiversiteit

Resultaten:
- Samenwerking met Landschap Noord-Holland
- Menukaart voor gemeenten opgesteld
- Diverse boomplantacties georganiseerd en uigevoerd.

Klimaatbufferambassadeurs Hilversum

We ontwikkelen een netwerk van Klimaatambassadeurs in de wijk 1221 in Hilversum. Deze ambassadeurs brengen het onderwerp 'klimaatadaptatie in eigen huis en tuin' onder de aandacht in de wijk. We organiseren trainingen voor de ambassadeurs en organiseren samen met hen enkele activiteiten.

Looptijd:
01-04-2021 / voorjaar 2022

Partners:
We werken nauw samen met onze opdrachtgevers: de Gemeente Hilversum en het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht. Daarnaast zijn er ook korte lijntjes met het Groen Kapitaal in de Buurt team en andere groene organisaties in Hilversum.

Doel:
Het opstarten van een netwerk klimaatambassadeurs die in postcodegebied 1221 het thema 'klimaatadaptatie' op de kaart willen zetten door bewoners te adviseren en mee te werken aan activiteiten.

Acties in 2021

- Werving van de Klimaatambassadeurs
- Organiseren van trainingsbijeenkomsten
- Voorbereiding van activiteiten uit te voeren in 2022

Resultaten in 2021:

- Een klein netwerk van ambassadeurs opgestart
- Twee trainingssessies uitgevoerd.

Ruimte voor Transitie

Steeds meer partijen zien voedseltransitie als noodzakelijk en onafwendbaar. Er is veel aandacht voor het onderwerp en met al die aandacht staat de voedseltransitie op het punt om een nieuwe fase in te gaan – er is ruimte voor transitie. Binnen het project "Ruimte voor transitie" gaan we op zoek naar handelingsperspectief voor alle partners in het voedselsysteem (niet alleen de boer). In het eerste jaar werd de transitie agenda opgesteld. In 2021 waren we als partner (bijeenkomsten en interviews) betrokken bij uitwerking van handelingsperspectief en coalities rondom diverse actielijnen.

Looptijd:

Academisch jaar 2020/2021

Partners:

MNH is partner in dit project dat getrokken wordt door de HAS in Den Bosch. Andere partners zijn: LTO Noord, ZLTO, NAJK, Rabobank, Flynth, Achmea, Waarden van het Land, Ministerie van LNV en individuele boeren en hun ketenpartners.

Doel:

Komen tot handelingsperspectief voor alle partners in de landbouw en voedseltransitie.

Acties en resultaten in 2021:

In 2021 gingen we aan de slag met het uitwerken van vier opgestelde actielijnen en het handelingsperspectief hierin:

- Waarderen duurzame diensten vanaf het boerenerf;
- Financiële risicoanalyse vanaf het gezamenlijke erf;
- Nieuwe (verticale) organisatievormen vanaf het gezamenlijke erf;
- Een vernieuwde koppeling afzet en productie met oog op de eindgebruiker.
- De resultaten zijn gedeeld in het de eindrapportage.

Luchtvaart/Schiphol

Ook in 2021 hebben we ons sterk gemaakt voor een luchtvaart binnen de grenzen van klimaat en leefomgeving. De luchthaven drukt namelijk een grote stempel op het leefklimaat in Noord-Holland. Zo ervaren omwonenden geluidsoverlast, overdag en ‘s nachts. Maar het blijft niet bij geluid. Vliegbewegingen zorgen voor een grote belasting op het milieu en fijnstof heeft negatieve effecten op de gezondheid. Wij zetten ons daarom in om verdere groei van Schiphol tegen te gaan. In 2021 hebben we ingezet om luchtvaart een verkiezingsonderwerp te maken en de veranderde publieke opinie te laten doordringen tot aan de onderhandelingstafel.

Looptijd:
01-01-2021 / 31-12-2021

Partners:
Natuur & Milieu, Greenpeace, Milieudefensie, Omgevingsraad Schiphol, Bewonersorganisaties

Doel:
De luchtvaart binnen de grenzen van milieu en leefomgeving te krijgen

Acties en resultaten in 2021:

- Legden we contact met gemeenteraadsleden en organiseerden we een aantal bijeenkomsten tussen gemeenteraadsleden en bewonersorganisaties over hinderbeperkende maatregelen rond de luchtvaart.
- Publiceerden we verschillende onderzoeken rond luchtvaart en corona. Deze resultaten van onderzoeken werden breed overgenomen in de media, met publicatie op NOS en aandacht bij EenVandaag.
- Deden we een gezamenlijke oproep met Milieudefensie en Greenpeace om Schiphol opnieuw in te richten en toekomstbestendig te maken met minder negatieve impact voor de omgeving
- Brachten we met Milieudefensie de studie 'Analyse Woning Rondom Schiphol' naar buiten. Door een ander gebruik van Schiphol kunnen gemeenten in de Metropool Regio Amsterdam in potentie tussen de 70.000 en 150.000 extra woningen bouwen.
- Stelden we grenzen aan overlast en emissies van de luchtvaart. We stelden deze brief op met vijf aanbevelingen voor het nieuwe Regeerakkoord. Deze brief is ondertekend door MNH, Natuur & Milieu, Greenpeace en Milieudefensie
- Organiseerden we een verkiezingsdebat met woordvoerders luchtvaart van de verschillende politieke partijen. Centraal stond de vraag hoe politieke partijen Schiphol en de luchtvaart in Nederland de komende jaren willen laten ontwikkelen.
- Reageerden we op het Luchthavenverkeersbesluit Schiphol*:* Slot op aantal vluchten logisch, maar krimp luchtvaart noodzakelijk
- Hebben we de feiten rondom de luchtvaart gepresenteerd via onze website www.eerlijkovervliegen.nl.
- Goed samengewerkt met andere milieuorganisaties, met als resultaat een succesvolle gezamenlijke lobby en inhoudelijke afstemming.

Circulaire economie

In 2021 zette MNH zich in voor een meer circulair Noord-Holland. Hiervoor namen wij deel aan het landelijke expertteam Circulaire Economie van de Milieufederaties. Hierin werkten we samen met andere Natuur en Milieufederaties aan het versnellen van de circulaire economie. Dit door waar mogelijk gezamenlijke projecten op te zetten en van elkaar te leren.

EMBRACED

Ons langlopende project EMBRACED heeft als doel de kringloop van wegwerpluiers zoveel mogelijk te sluiten. Dit is een Europees project met vele partners. Onze rol is het maatschappelijk draagvlak onderzoeken en vergroten. Onder andere door bij te dragen aan voldoende inzameling van luier- en incontinentiemateriaal. In 2020 hebben we ons ingespannen om partijen bij elkaar te brengen om de inzameling een succes te maken, via bijeenkomsten en een-op-een gesprekken. Denk hierbij aan kinderdagverblijven, zorginstellingen, ziekenhuizen, maar ook aan mogelijke afnemers van de producten. In 2021 wordt het project vervolgd naar de aanloop van de te realiseren meest duurzame luierrecyclingfabriek van Nederland.

Looptijd:
01-01-2018 / 31-12-2021

Partners:
Producenten Pampers, gemeentes, afvalverwerkers, zorginstellingen, kinderdagverblijven, afnemers materialen luierrecycling

Doel:
De kringlopen van grondstoffen te sluiten en de milieudruk te verminderen

Acties in 2021:

- In 2021 hebben wij geprobeerd een convenant te tekenen met stakeholders en vragen rondom inzameling en de gerecyclede producten voor hen weg te nemen.

Resultaten in 2021:

- Helaas heeft de ontwikkelaar van de recycle-techniek besloten in Italië verder te gaan, omdat er na lang proberen te veel obstakels in de Nederlandse regelgeving waren en te weinig investeringsbereidheid. Hopelijk komt er snel een vervolg met een net zo duurzame luierrecyclinginstallatie in Nederland.

Nacht van de Nacht

Met de Nacht van de Nacht vieren we het belang van een donkere nacht voor natuur en mens. Dat doen we ieder jaar op de laatste zaterdag van oktober. Door corona hebben de Natuur en Milieufederaties besloten om een online avondvullend programma te organiseren. Dit jaar is het uitgezonden via facebook en Youtube.

Looptijd:
24-10-2021 (elke laatste zaterdag van oktober)

Partners:
Gemeenten, lokale initiatieven en bedrijven in Noord-Holland

Doel:
Informeren van publiek en lokale organisaties over een duurzamere aanpak van lichtoverlast

Acties in 2021:

- Oproep tot deelname aan de online livestream van de Nacht van de Nacht uitgezet bij natuur-, milieu- en andere organisaties.
- In verschillende gemeenten zijn ’s nachts foto’s gemaakt van bedrijven waar onnodig licht brandde. Deze bedrijven zijn vervolgens benaderd en aanbevelingen gegeven duurzamer te verlichten.
- doen. Het betreffende bedrijf of de gemeente is benaderd met adviezen.
- Gemeenten en bedrijven gevraagd verlichting uit te schakelen tijdens Nacht van de Nacht.

Resultaten in 2021

- Meer bewustwording voor het belang van lichthinder.
- Ruim 450 meldingen via de site www.maghetlichtuit.nl.
- Veel publiciteit via de lokale media en vooral ook de landelijke (Koffietijd, RTL en reclamespotjes).

Participatiecoalitie

Voor de uitvoering van het Klimaatakkoord is Nederland opgedeeld in 30 regio’s. In iedere regio werken provincies, gemeenten, waterschappen, bedrijven, netbeheerders, maatschappelijke organisaties en burgers samen aan een Regionale Energiestrategie (RES). Afgevaardigden van de Participatiecoalitie zijn in iedere regio vertegenwoordigd om het belang van bewoners te borgen.

De landelijke participatiecoalitie bestaat uit de 12 Natuur- en Milieufederaties, Energie Samen, Hier Klimaatbureau, LSA Bewoners en Buurkracht. Op provinciaal niveau wordt de participatiecoalitie ingevuld door organisaties uit de regio. In Noord-Holland wordt de participatiecoalitie gevormd door Energie Samen Noord-Holland (ESNH) en Natuur- en Milieufederatie Noord-Holland (MNH). Deze organisaties nemen samen het voortouw om in samenwerking met andere organisaties coalities te vormen in de RES-regio's Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid.

In Noord-Holland Noord hebben we daarnaast een uitgebreidere coalitie opgezet met ESNH en MNH als basis, aangevuld met Economisch Forum (koepel bedrijven) met de bedoeling deze coalitie nog verder uit te breiden naar onder meer onderwijs, woningbouwcoöperaties en LTO Noord. De naam van deze coalitie is Coalitie Duurzame Energie Noord-Holland.

Looptijd:
01-09-2019 / 31-12-2022

Partners:
Dit project wordt op landelijk niveau uitgevoerd in samenwerking met de 12 natuur- en milieuorganisaties, Energie Samen, HIER Klimaatbureau, LSA-bewoners en buurkracht. In Noord-Holland werken we samen met VEINH, de Noord-Hollandse vereniging van Energie Samen. We werkten ook samen met onze achterban van Noord-Hollandse en landelijke natuurorganisaties en het Economisch Forum Noord-Holland

Doel:
- Inbreng in de RES-regio's Noord-Holland Noord en Zuid door:
    - Organiseren inbreng van input, kennis en ervaringen
    - Kennisbijeenkomsten/ gesprekken met ambtenaren en staten- en raadsleden
    - Afstemming op (boven)provinciaal niveau met stakeholders voor RES-inbreng
- Programmalijn Wijkaanpak Aardgasvrij
    - Vinden en intake bewonersinitiatieven
    - Begeleiden van wijken en gemeenten door wijkondersteuners PC 2.2.6. Training en uitwisseling wijkondersteuners TOTAAL programmalijn Wijkaanpak Aardgasvrij

Acties in 2021:
De ParticipatieCoalitie is vanaf begin 2020 betrokken bij het RES proces en we hebben daardoor op meerdere manieren een bijdrage kunnen leveren aan het proces en het proces met onze ideeën en suggesties kunnen 'beïnvloeden'. Dit heeft ervoor gezorgd dat we participatie beter hebben verankerd in de RES en dat energiecooperaties en natuurorganisaties in Noord-Holland beter zijn gehoord.
- Uitbouwen energienetwerk in Noord-Holland
- Bijdrage thema-/uitvoeringstafels (opwerk op land, zon op dag, participatie, monitoring)
- Inspreekmomenten met of namens onze achterband bij raads- en provinciale vergaderingen
- Deelname aan verschillende ambtelijke overleggen
- In beide RES regio's aanwezig in de stuurgroep XL en XXL
- Informatiesessies voor leden en achterban georganiseerd
- Doorbouwen aan de Coalitie Duurzame Energie
- Bijdragen aan werkgroepen RES NHN en NHZ
- Organisatie kennissessies
- Inventarisatie en contact met bewonersinitiatieven rondom aardgasvrije wijken met ESNH
- Opdracht voor advies en onderzoek bij RES-organisatie: informeren raden en staten, ondersteuning van gemeenten bij inpassen van natuur – en landschap en participatie bij uitwerken zoekgebieden

Resultaten in 2021

De ParticipatieCoalitie is vanaf begin 2020 betrokken bij het RES proces en we hebben daardoor op meerdere manieren een bijdrage kunnen leveren aan het proces en het proces met onze ideeën en suggesties kunnen 'beinvloeden'. Dit heeft ervoor gezorgd dat we participatie beter hebben verankerd in de RES en dat energiecoöperaties en natuurorganisaties in Noord-Holland beter zijn gehoord.

- Uitbouwen energienetwerk in Noord-Holland
- Bijdrage thema-/uitvoeringstafels (opwerk op land, zon op dag, participatie, monitoring)
- Inspreekmomenten met of namens onze achterband bij raads- en provinciale vergaderingen
- Deelname aan verschillende ambtelijke overleggen
- In beide RES regio's aanwezig in de stuurgroep XL en XXL
- Informatiesessies voor leden en achterban georganiseerd
- Doorbouwen aan de Coalitie Duurzame Energie
- Bijdragen aan werkgroepen RES NHN en NHZ
- Organisatie kennissessies
- Inventarisatie en contact met bewonersinitiatieven rondom aardgasvrije wijken met ESNH
- Opdracht voor advies en onderzoek bij RES-organisatie: informeren raden en staten, ondersteuning van gemeenten bij inpassen van natuur – en landschap en participatie bij uitwerken zoekgebieden

TBO-secretariaat

Volgens afspraken in de samenwerkingsovereenkomst is door MNH invulling gegeven aan het secretariaat van het Terreinbeheerdersoverleg Noord-Holland (TBO).

Looptijd:

Doorlopend project met ieder jaar een nieuwe samenwerkingsovereenkomst

Partners:

Organisaties die samenwerken in het TBO zijn: Amsterdamse Bos, Goois Natuurreservaat, IVN, Landschap Noord-Holland, Natuurmonumenten, Natuur en Milieufederatie Noord-Holland, PWN, Recreatie Noord-Holland, Recreatieschap West-Friesland, Recreatie Midden Nederland, Staatsbosbeheer en Waternet.

Doel:

Efficiënte samenwerking faciliteren

Acties en resultaten in 2021:

- Opstellen jaaragenda/agenda's en voorbereiden bijeenkomsten in samenwerking met de voorzitter, in 2021 is dat Karin Kos van Goois Natuurreservaat
- Uitzetten en inzamelen van relevante vergaderstukken.
- Verspreiding van materialen, mededelingen en relevante uitnodigingen.
- Notuleren van de vergaderingen.
- Uitvoeren en bewaking voortgang van acties naar aanleiding van TBO-bijeenkomsten.
- Bewaken agendering drie communicatiemomenten (nieuwjaarsreceptie, dialoogdag, statenexcursie/werkconferentie).
- Ontwikkelen van nieuwjaarsfilm met overhandiging knoop in de zakdoek prijs (jan 2021) en voorbereiden fysieke nieuwjaarsreceptie waarin knoop wordt overgedragen (2022)
- Contact met geborgde zetels natuur in de waterschappen.

Samenwerking met Natuurmonumenten

Na het wegvallen van de boekjaarsubsidie van de Provincie Noord-Holland in 2015 is de MNH veel meer een maatschappelijke onderneming geworden die projectmatig werkt. Vrije financiële middelen om te lobbyen of meer activistisch te werk te gaan zijn schaars maar gezien de stikstof-, biodiversiteits- en klimaatcrisis belangrijker dan ooit. Voor het échte NGO werk van de MNH is de bijdrage van Natuurmonumenten essentieel en wordt in het kader van de samenwerking tussen MNH en Natuurmonumenten dan ook als zodanig ingezet.

Looptijd

1-1-2021 / 31-12-2021

Partners:

Natuurmonumenten (NM)

Doel:

Elkaar versterken in onze werkzaamheden

Acties en resultaten 2021

In overleg en zoals afgesproken in het projectplan van 8 maart 2021 getiteld *"Afspraken uit te voeren activiteiten ten behoeve van de samenwerking tussen MNH en Natuurmonumenten in 2021"* heeft de MNH de onderstaande activiteiten uitgevoerd.

- MNH en NM zijn samen agenderend aan de slag in de provinciale Regietafel Stikstof, in een aantal van de verschillende gebiedsprocessen en richting Gedeputeerde en Provinciale Staten. Naast gebieds- en herstelmaatregelen willen NM en MNH ook inzetten op het terugdringen van stikstofdepositie door middel van bronmaatregelen.
- Twee keer overleg met gedeputeerde Zaal over de inzet van de Industrietafel Stikstof als het gaat om reductie van stikstofuitstoot.
- Regelmatig overleg met de betrokken ambtenaren van de provincie Noord-Holland over de inzet van de Industrietafel Stikstof.
- Succesvolle lobby bij statenleden om de gebiedsaanpak en de doelen aan te scherpen. Alle sectoren moeten evenveel bijdragen aan de reductie.
- Presentatie gebiedsaanpak Bergen / Schagen aan regiegroep, statenleden, stakeholders, met als doel versnelling van de gebiedsaanpakken.
- In opdracht van de provincie Noord-Holland heeft de MNH een inventarisatie uitgevoerd naar mogelijke bronnen en reductieopties voor de Stikstofuitstoot in de gemeenten Bergen en Schagen.
- Een inhoudelijk bijdrage geleverd aan vergunning- en zienswijzeprocedures

A8/A9: juridische ondersteuning Groene Combinatie

In een actief samenwerkingsverband met andere Noord-Hollandse organisaties voor landschaps- en natuurbescherming is met de juridische expertise geparticipeerd in de lobby met betrekking tot de voorgenomen aanleg van een verbinding tussen de A8 en de A9, bij Krommenie en Heemskerk. Het gaat om een jarenlang lopend proces, waarbij kennis van de juridische aspecten van belang is, met name vanwege de status van UNESCO werelderfgoed van het gebied dat doorsneden wordt.

Looptijd:

01-01-2020 / 31-12-2022

Partners:

11 partijen en bewonersorganisaties

Doel:
Integrale gebiedsoplossing, die het open landschap met alle kwaliteiten respecteert, waarbij ook de verkeers- en leefbaarheidsproblematiek wordt opgelost

Acties en resultaten in 2021

- In de Groene Combinatie, een structurele samenwerking voor lobby en beïnvloeding, wordt samengewerkt met Landschap Noord-Holland, Stichting-Oer IJ, LTO, ROVER, Bewonerscomité Busch en Dam en andere bewonersorganisaties om te voorkomen dat er nieuwe doorsnijding komt van De Stelling van Amsterdam om de A8 en de A9 te verbinden.
- Er wordt ingesproken en gelobbyd bij Provinciale Staten en gemeenteraden
- Er wordt een alternatief mobiliteits- en landschapsplan ontwikkeld
- Er is een publiciteitscampagne opgestart om de publieke opinie te beïnvloeden.
- Juridische actie wordt voorbereid.
- De ter inzagelegging van het door de provincie ontwikkelde plan ("Golfbaanvariant") is door de politiek opgeschoven van 2022 naar tweede helft 2024, met goede vooruitzichten dat het hele plan niet meer doorgaat.

Juridische ondersteuning

Onze juridische afdeling maakt mensen wegwijs in het doolhof van regels en procedures. We adviseren hoe je een bezwaar, beroepschrift of handhavingsverzoek opstelt. Ook helpen we om ambtenaren of bestuurders te benaderen of publiciteit te zoeken. Juridische procedures zijn een middel om onze doelen te bereiken, geen doel op zich.

Looptijd:
Doorlopend

Partners:
Lid organisaties, Natuur- en milieuorganisaties in Noord-Holland, actieve burgers, collega's van andere natuur- en milieufederaties

Doel:
Leden en actieve burgers/organisaties bewerktuigen om resultaten te behalen voor milieu, natuur- en landschapsbescherming. In prioritaire gevallen zelf een procedure (mede) instellen.

Acties en resultaten in 2021:

- Degenen die de milieufederatie benaderen met vragen en verzoeken om ondersteuning worden in alle gevallen geholpen met een concreet advies, of doorverwezen. In sommige gevallen nemen wij zelf contact op met het bevoegd gezag en/of starten wij een procedure. Zoals in 2021 tegen vergunningen met stikstofemissies (vakantiehuisjes bij Petten, een cacaofabriek in Zaandam,) ontgassing met giftige stoffen van containers in de Amsterdamse haven en de bouw van een bierfabriek op landschappelijk waardevol gebied in Texel. Laatstgenoemde procedure werd gewonnen, al kan de gemeente wel een nieuw plan in procedure brengen.
- Dit jaar waren er veel vragen over stikstof.
- In totaal zijn aan 41 vragers adviezen uitgebracht, sommige meervoudig, over de mail of telefonisch.

Omgevingswet

Looptijd:
01-01-2020 / 31-12-2022

Partners:
De Natuur en Milieufederaties

Doel:
De besluitvorming omtrent de Omgevingswet, en de uitvoerings- en invoeringsregelgeving, in duurzame richting beïnvloeden. Coördineren van de inbreng van de 12 milieufederaties daarvoor. Collega's bij de federaties informeren en scholen over concrete ontwikkelingen m.b.t. de Omgevingswet.

Acties en resultaten 2021:

- Samen met Natuur en Milieu is in opdracht van het Ministerie van BZK het rapport "Roeien met nieuwe Riemen" geschreven, dat kansen en bedreigingen inventariseert van de Omgevingswet (die naar verwachting 1 juli 2022 in werking treedt) - en vooral ook manieren om die respectievelijk te benutten en beperken.
- Voor het rapport is een "Groene kansen conferentie" gehouden met groene organisaties, en zijn met experts interviews gehouden.
- Het rapport is in november 2021 gepubliceerd, en op 2 december is een goed bezocht webinar georganiseerd om het onder de aandacht te brengen van de achterban en overheden.
- Het rapport is meer dan 1000 keer gedownload van de site Samen voor Onze Leefomgeving (site over de Omgevingswet van de groene organisaties).
- In 2022 gaan we verder met webinars om het rapport uit te dragen.

Goodfoodclub

Er is tal van initiatieven tegen voedselverspilling en we kopen vaker lokale en seizoensgebonden groenten. Deze duurzame initiatieven bundelen we op de website GoodFoodClub.nu. We geven lokale aanbieders en boeren de gelegenheid elkaar te ontmoeten en te inspireren. Dit initiatief is ontstaan vanuit De Natuur en Milieufederaties. MNH heeft inbreng gegeven door lokale aanbieders en initiatieven uit Noord-Holland op de kaart te zetten en zichtbaar te maken op dit platform.

Looptijd:
Vanaf 01-06-2019 / 01-06-2021

Partners:
Lokale initiatieven en duurzame boeren in Noord-Holland

Doel:
Informeren van publiek en lokale boeren en duurzame initiatieven zichtbaar te maken. Het aandeel duurzaam en lokaal voedsel vergroten en iedereen ondersteunen die zich hiervoor inzet.

Acties in 2021:

- Onder de aandacht brengen van de GoodFoodClub site bij lokale boeren, natuurorganisaties en onze directe achterban. Gestimuleerd om een bezoek te brengen en input te leveren voor aanvulling initiatieven.

Resultaten in 2021:

- Ruim 300 landelijke initiatieven waarvan 47 in Noord-Holland

Communicatie

Communicatie is voor MNH van groot belang om haar netwerk te bereiken én effectief invloed uit te oefenen op de ontwikkelingen met betrekking tot natuur, milieu en duurzaamheid in onze provincie. In onze projecten is communicatie een vast element en een onderdeel van de deelbegrotingen. Belangrijke media die we naast onze website inzetten zijn: nieuwsbrieven, gerichte ledenberichten, facebook en twitter. Een compleet overzicht van alle

uitingen en persberichten staat vermeld op www.mnh.nl. Hieronder staat een greep uit onze belangrijkste communicatie-activiteiten gerelateerd aan onze projecten.

Belangrijke activiteiten waarin MNH in 2021 een trekkersrol vervulde op communicatiegebied waren:

Mooi en gezond Noord-Holland

- In 2021 verdubbelden we het aantal Greenspots voor Biodiversiteit in Noord-Holland, van 5 naar 10. En er zijn nog een aantal in wording. Naast onze inzet om het aantal Greenspots te vergroten, organiseerden we ook diverse inspiratiemiddagen met initiatiefnemers om anderen te inspireren aan de slag te gaan met biodiversiteitsherstel in de buurt. We zien dat hier steeds meer animo voor. Wij bieden deze geïnteresseerden steun zodat er meer Greenspots voor Biodiversiteit ontstaan. Onze inzet loont! Lees meer over de inspiratiemiddag.
- Nacht van het Wad liet ook in 2021 een mooi programma zien. Er stonden tal van nachtelijke activiteiten op de agenda om de donkerte te vieren, waaronder vaartochten, nachtwandelingen en diners in het donker. Ook vond de eerste live editie van 'Ontwakend Landschap' plaats. In de vroege ochtend konden de ruim 30 deelnemers de zon zien opkomen tijdens een prachtige wandeling over het voormalige eiland Wieringen. Meer informatie over Nacht van het Wad en Ontwakend Landschap vind je hier.
- Voor het project Donkerte van de Wadden is de eerste 'Donkertebelevingsplek' bij het Wieringer Eilandmuseum Jan Lont geopend. Bezoekers kunnen in de nacht optimaal genieten van de donkerte en tegelijk wegwijs worden in het sterrenstelsel aan de hemel. Naast de sterrenbelevingsplek kan de bezoeker ook de tentoonstelling met als thema 'Op pad door dag en nacht' bezoeken. Met de ontwikkeling van donkertebelevingsplekken trekken we toeristen naar het Waddengebied en brengen we duisternis onder de aandacht. Meer informatie over Donkerte van de Wadden

Duurzame Landbouw

- We hadden een landelijk primeur! De onafhankelijke autoriteit Stichting Nationale Koolstofbank (SNK) had het eerste Valuta voor Veen projectplan voor een natuurgebied goedgekeurd. In Noord-Holland in het Westzijderveld, bij Zaanstad, wordt het grondwaterpeil verhoogd. Binnen dit project compenseren we agrariërs die hun waterpeil verhogen om de CO_2-uitstoot te verminderen. Hiermee wordt bodemdaling tegengegaan en worden bestaande maar bedreigde laagveengebieden behouden. In 2021 zijn veel voorbereidingen getroffen met agrariërs die aan dit project meewerken. In 2022 verwachten we de eerste werkzaamheden uit te kunnen voeren. Lees meer over dit project.
- De coördinatie en organisatie van bijeenkomsten en kenniscafé 's – waarvan sommige samen met LTO Noord - met als doel om natuurinclusieve landbouw en agroforestry verder te stimuleren en kennis over dit onderwerp te verspreiden. Kennisverspreiding gebeurt ook via www.landbouwmetnatuur.nl
- In 2021 is de website www.landbouwmetnatuur.nl verder uitgebreid met meer natuurinclusieve maatregelen en landelijke initiatieven van boeren die deze vorm van landbouw toepassen. Aan de hand van interviews met duurzame boeren zijn teksten inspirerende teksten ontwikkeld en deze verwerkt op de site. Via externe communicatiemiddelen is er meer bekendheid aan de website gegeven en het doel van de website kenbaar gemaakt: het ondersteunen en adviseren van boeren, burgers, bedrijven en initiatieven die zich inzetten voor biodiversiteit in hun eigen omgeving. Bij dit project zijn 12 milieufederaties betrokken, MNH heeft hier een trekkersrol.
- Voor ondernemers die aan de slag willen met agroforestry hebben we een 3 verschillende video's ontwikkeld met tips en tricks van goede voorbeelden. Wil Sturkenboom van Fruittuin van West, Jorrit Koeman en Anja Boeder en Henk Stroomer van Noorderhaven geven in de filmpjes praktische handvatten om agroforestry op een terrein mogelijk te maken.
- In 2021 hebben we mooie resultaten geboekt binnen ons project 'Proeftuin Agroforestry'. De snoeptuin van Jorrit Koeman, waar een start mee is gemaakt in 2020, is afgerond. Kleine fruitbomen en struiken zijn geplant en geïntegreerd met veeteelt en gewassen. Hierdoor kan hij gezonder fruit produceren en ziekten beter beheersen. Verder is bij 'S Heeren Loo in Julianadorp begonnen met de aanleg van een voedselbos. De

bewoners van dit zorgpark kunnen hierdoor een bos op een andere manier beleven en natuurlijk ook proeven. Met 'Proeftuin Agroforestry' zetten we mooie stappen naar meer ruimte voor agroforestry en voedselbosbouw in Noord-Holland. De deelnemers aan het project 'Proeftuin Agroforestry' hebben hun ervaringen gedeeld in een korte video. Deze zijn terug te zien op onze projectpagina over Agroforestry.

Luchtvaart

- Samen met Milieudefensie lieten wij door To70 een analyse uitvoeren over woningbouw rondom Schiphol. In 2040 moeten 250.000 woningen gebouwd zijn in de Metropool Regio Amsterdam om de grote woningnood het hoofd te bieden. Een sta-in-de-weg is Schiphol, dat met enorme geluidsoverlast woningbouw onmogelijk maakt. Uit het onderzoek kwam naar voren dat een ander gebruik van Schiphol gemeenten in potentie 150.000 extra woningen kunnen bouwen. Wij riepen het kabinet op om te kiezen voor meer wonen en minder vliegen. Lees ons persbericht met het hele rapport.
- De website www.eerlijkovervliegen.nl wederom onder de aandacht gebracht bij politiek, bewonersorganisaties en andere geïnteresseerden in luchtvaart. Deze site is een belangrijk medium op het gebied van luchtvaart en wordt veel geraadpleegd. Eerlijk over vliegen laat de feiten zien over het vliegen; geen valse claims, eerlijke metingen en heldere analyses van uitspraken die door de luchtvaartsector en politiek worden gedaan.

Duurzame energie

- In het kader van de Regionale Energiestrategie hebben we diverse online Masterclasses Lokaal Eigendom en advies- en kennisbijeenkomsten georganiseerd voor betrokkenen en omwonenden.
- De Regionale Energiestrategie bevat plannen voor de opwek van duurzame energie in de regio. We letten hierbij op of die plannen de kwetsbare natuur en waardevolle landschappen niet schaden. Samen met 6 andere natuur- en milieuorganisaties verrichtten wij in 2021 onderzoek. De resultaten daarvan presenteerden wij aan Edward Stigter, gedeputeerde voor Klimaat en Energie van de Provincie Noord-Holland: de 'Ruimtelijke verkenning Multifunctionele Achteroever Wieringermeer'. Het rapport laat mogelijkheden zien in en rond de Wieringerhoek om met behulp van bouwstenen verschillende landschapstypen te creëren, gefaseerd en naast elkaar.

Social media

De websites www.mnh.nl, www.landbouwmetnatuur.nl, www.coalitieduurzameenergienh.nl, www.nachtvanhetwad.nl de campagnesite www.eerlijkovervliegen.nl zijn actieve platforms voor onszelf en betrokken bedrijven, gemeenten, beleidsmakers en inwoners van Noord-Holland. Onze social media: facebook (276 volgers), twitter @milieufederaties (1.104 volgers), LinkedIn (230 volgers) zetten we in om onze achterban snel te voorzien van inhoudelijke en gerichte informatie die bijdragen aan het behalen van onze doelstelling.

Resultaten/cijfers

Nieuwsbrief

- Onze algemene nieuwsbrief is naar 2.270 ontvangers verstuurd. Deze is 8 keer uitgebracht met belangrijke informatie over onze lopende projecten.
- De Luchtvaartnieuwsbrief met alle laatste nieuws op het gebied van luchtvaart is in 2021 5 keer verspreid. 284 personen hebben zich hiervoor aangemeld.
- Ons ledenbericht met daarin verslagen van de ledenvergadering is 2 keer verspreid en verstuurd naar 102 aangesloten organisaties.
- Voor ons project Nacht van het Wad hebben we 1075 personen die de nieuwsbrief ontvangen. In 2020 is dit project gestart dus het laat een groot aantal geïnteresseerden in de donkerte zien.

Website

- Onze website heeft 19.000 bezoekers getrokken. Een stijging van 2.000 t.o.v. het jaar 2020.
- De campagnesite www.eerlijkovervliegen.nl heeft ruim 20.800 bezoekers geteld. Dat is een ruime stijging van 4.000 bezoekers ten opzichte van 2020.
- De websites van Nacht van de Nacht, GoodFoodClub en Landbouwmetnatuur.nl (trekkersrol) zijn initiatieven van de landelijke natuur en milieufederaties. Hierin leveren we belangrijke input om de betreffende projecten te doen slagen.

Overige communicatie

- We hebben 17 persberichten gerelateerd aan onze projecten verstuurd. Met name luchtvaart, natuurinclusieve landbouw, onze Greenspots, agroforestry en duurzame energie (participatiecoalitie RES) is veel onder de aandacht gebracht.
- We zijn 216 keer in de online media verschenen en hebben 4 keer het NOS journaal behaald.
- Ons twitteraccount kende in 2021 ruim 130.000 tweetweergaven (t.o.v. 84000 vorig jaar) en gemiddeld 300 bezoekers per maand aan het profiel. In totaal hebben we 1.104 volgers en dit is elke maand stijgende. Vooral de onderwerpen luchtvaart en duurzame landbouw zorgen voor veel tweetweergaven.
- In 2021 zijn het jaarverslag en de jaarrekening gepubliceerd op onze website. Deze documenten zijn in te zien via de website van Natuur en Milieufederatie Noord-Holland: www.mnh.nl.

Impactmeting Natuur en Milieufederaties

Het afgelopen jaar hadden we 1217 aangesloten lokale groepen en organisaties, ondersteunden we 1898 maatschappelijke initiatieven, hebben we 4446 bedrijven advies gegeven over duurzame bedrijfsvoering en hebben we 374 zienswijzen ingediend. Het zijn slechts een paar voorbeelden van de impact die we het afgelopen jaar hebben gemaakt als Natuur en Milieufederaties.
Onze jaarlijkse resultaten worden gebundeld in een rapport. Hierin vind je kerncijfers, onze hoofddoelen en voorbeelden.

2.2 Activiteiten van het bestuur en stafbureau

Het bestuur heeft tijdens haar vergaderingen het financieel jaarverslag 2020 vastgesteld en financiële kwartaalrapportages over 2021 besproken. Op elke bestuursvergadering werd een geactualiseerd acquisitieoverzicht en liquiditeitsplanning voor het lopende jaar besproken. Hiermee werd goed zicht gehouden op de financiële situatie van MNH. Tijdens de vergaderingen heeft de directeur daar waar zinvol gerapporteerd over de voortgang van acquisitie en uitvoering van projecten. Hiermee vond een doorlopende evaluatie van de uitvoering van het werk plaats. In juni 2021 is het jaarverslag 2020 in het bestuur besproken. In november 2021 de begroting voor 2022.

De Natuur en Milieufederatie Noord-Holland werft fondsen, voornamelijk voor uitvoering door de eigen organisatie van activiteiten voor haar doelstellingen. Het bestuur heeft geconstateerd dat deze uitvoering plaatsvindt met een hoog niveau van kennis en doelmatigheid. De terugmelding door doelgroepen, partners in samenwerking en subsidieverleners is hierover over het algemeen positief.
MNH heeft van het Centraal Bureau Fondsenwerving een Keurmerk voor kansspelbegunstigde organisatie toegekend gekregen.

2.3 Toekomstparagraaf

In 2021 is het vijfkoppige bestuur uitgekristalliseerd met een heldere portefeuilleverdeling. Twee nieuwe senioren in het bureau vormen samen met de directeur een solide MT dat in samenspraak met het bestuur de toekomststrategie uitzet en met de medewerkers uitvoert. Nog steeds geldt dat de komende twee jaar cruciaal zijn voor de toekomst van de organisatie. De aangescherpte positionering is op een oor na gevild en plaatst de verschillende elementen van de MNH in een herkenbaar en samenhangend beeld. Het accent blijft inhoudelijk op luchtvaart, landbouw, energietransitie en circulaire economie. Met meer senioriteit aan de top in combinatie met netwerkcombinaties in de (project)uitvoering, wordt gestreefd naar een compacte MNH die effectief, koersvast en in verbinding met de regionale partners, de lange termijn doelen haalt. Het is cruciaal dat de lange termijn financiering de ambities mogelijk blijft maken. Ook de relatie met de provincie speelt hierin een belangrijke rol.

Continuïteit

Met de verwachting van een goed gevulde acquisitieportefeuille laat zich aanzien dat 2022 een prima jaar wordt, doch waarin onverminderd continuïteitsproblemen worden verwacht. Binnen de beperkte speelruimte is seniore projectleiderscapaciteit aangetrokken en worden andere posities langer of vast bezet. Dit vergroot de slagkracht van de MNH.

De Covid19-crisis

In 2020 was de impact van de Covid19-crisis op de werkzaamheden van MNH minimaal, in 2021 waren de gevolgen wel merkbaar in met name de daadwerkelijke uitvoering van projecten. Een aantal projecten zijn later gestart of moesten uitgesteld worden tot 2022. Dit heeft niet tot liquiditeitsproblemen geleid en acquisitie van nieuwe projecten heeft hier geen nadeel van ondervonden. De in 2020 veranderde werkwijze is in 2021 doorgezet; bijeenkomsten en overleggen – zowel extern als intern – hebben overwegend digitaal plaatsgevonden. Kort na de start van 2022 zijn de coronamaatregelen vervallen. De verwachting voor 2022 is dat er geen beperkingen meer zullen zijn door Covid19 en dat er een hybride werkwijze wordt gehanteerd, voor zowel interne als externe werkzaamheden.

Hoofdpunten meerjarenbeleidsplan

In 2018 is het meerjarenplan 2019-2025 vastgesteld. Dit meerjarenbeleidsplan vormt de basis voor de jaarwerkplannen. We richten ons de komende jaren op de onderstaande vier programma's.

MNH werkt met prioriteit aan:
1. Natuurinclusieve landbouw
2. Gezonde leefomgeving rondom Schiphol
3. Natuur & landschap
4. Het ondersteunen van de energieke samenleving
De ambities hebben we per thema als volgt geconcretiseerd:

1. Natuurinclusieve landbouw

Doelstelling: In 2030 is alle grondgebonden landbouw in Noord-Holland natuur inclusief. Dit komt overeen met de recent door de provincie vastgestelde doelstelling.

Activiteiten: Om Natuurinclusieve Landbouw (NIL) op grote schaal te implementeren is het belangrijk dat we kennis delen, samenwerken en boeren en burgers meer met elkaar in contact brengen. Daarnaast geven we boeren handvatten om te experimenteren met NIL en de resultaten te monitoren, te delen en te presenteren.

2. Gezonde leefomgeving rondom Schiphol

Doelstelling: De luchtvaart op Schiphol (en rest Nederland) voldoet aan randvoorwaarden voor klimaat, gezondheid en een prettige leefomgeving.

Activiteiten: Als MNH maken wij inzichtelijker hoe de uitkomsten van onderzoeken, afkomstig van de luchtvaart of politiek, tot stand komen. We analyseren de onderzoeksmethoden en plaatsen de uitkomsten in een breder perspectief. We leggen uitspraken van de politiek en media onder een vergrootglas. Met als doel de maatschappij en de politiek met behulp van discussies in beweging te krijgen en zo te komen tot een gezondere en klimaatvriendelijke luchtvaart. Wij richten ons vooral op de volgende belangrijke aspecten die betrekking hebben op vliegverkeer: fijnstof, innovatie, Milieueffectrapportage (MER), geluidshinder, vliegalternatieven en klimaat.

Ook verbinden, versterken en ondersteunen wij overheden, luchtvaartsector, natuurorganisaties, geïnteresseerden en bewonersorganisaties uit heel Nederland die de ongewenste effecten van luchtvaart willen verminderen.

3. Natuur & landschap

Doelstelling 2025:

• Er is breed draagvlak voor natuur bij politici, inwoners en vooral ondernemers. De natuur wordt vormgegeven in een robuuste structuur met verbindingen.

• Landschapsbescherming en ontwikkeling wordt bij alle ruimtelijke ontwikkelingen als vertrekpunt genomen. Behoud en versterking van landschappelijke kwaliteit wordt alom belangrijk gevonden als vestigingsfactor, voor een prettige woon- werk- en leefomgeving, en als drager van biodiversiteit.

• Natuurbeheer is niet langer 'exclusief' van terreinbeheerders en landgoedeigenaren maar wordt ook uitgevoerd door (natuur)boeren en groepen inwoners. Het beheer vindt plaats op basis van goede afspraken over te behalen natuurdoelen.

• Bewoners in en rondom stedelijk gebied nemen zelf het initiatief om groen te beheren of te ontwikkelen.

• De balans tussen economie en ecologie is hersteld.

4. Ondersteunen van de energieke samenleving

Doelstelling 2025:

• De helft van de bij Natuur en Milieufederatie Noord-Holland aangesloten groepen zijn open, flexibele netwerkorganisaties, die in nieuwe netwerken met betrokken inwoners initiatieven starten. Zij zoeken (op thema) naar (eventueel tijdelijke) medestanders buiten hun eigen organisatie en doen waar nodig een beroep op gemeente en Natuur en Milieufederatie Noord-Holland voor ondersteuning.

• Bij een derde van onze projecten betrekken we de lokale groepen of vrijwilligers en proberen ook voor hen financiering te regelen of via gesloten beurs hun organisatie te versterken.

• We nemen niet geïsoleerd het initiatief, maar zoeken altijd de publiek-private samenwerking. Wij zijn in staat om groene ideeën van inwoners boven water te krijgen en/of te stimuleren en hieromheen een netwerk te bouwen.

• In 2025 staat een kwart van de gemeenten in Noord-Holland open voor groene en duurzame initiatieven en ideeën van haar inwoners en zijn bereid deze te ondersteunen. Door goede voorbeelden en successen dragen we bij aan een meer open houding van gemeenten in Noord-Holland.

2.4 Begroting 2022

MNH	2022 begroot	2021 begroot	2021 realisatie
INKOMSTEN			
Fonds Prov Milieufederaties	174.000	206.000	202.404
Subsidies Provincie NH		-	
Acquisitie andere fondsen	308.000	372.500	398.113
Opdrachten	256.000	314.000	410.259
Diversen	3.000	2.500	3.476
TOTAAL INKOMSTEN	**741.000**	**895.000**	**1.014.242**
UITGAVEN			
UITVOERINGSKOSTEN			
Personeelskosten			
Salarissen	460.000	446.000	364.424
Sociale lasten			58.191
Pensioenlasten			36.761
Ziekteverzuim verzekering	12.000	7.000	15.373
Uitkering ziekengeld			-
Bevordering deskundigheid	3.000	3.000	2.122
Ingehuurd personeel	35.000	-	61.442
Overige kosten personeel	10.000	4.000	1.498
subtotaal	**520.000**	**460.000**	**539.811**
Huisvestingskosten			
Huur- en schoonmaakkosten	13.500	12.000	12.612
Doorberekende onderhuur	2.220-	2.300-	2.220-
Belastingen en verzekeringen	2.500	2.500	1.320
Energiekosten	4.000	6.000	1.800
Kleine inventarisaanschaffingen			-
Afschrijving verbouwing	-		-
Overige huisvestingkosten	2.220	6.800	602
subtotaal	**20.000**	**25.000**	**14.113**

natuur en milieu noord-holland federatie

	2022 begroot	2021 begroot	2021 realisatie
Kantoorkosten			
Kantoorbenodigdheden	1.000	1.500	1.699
Telefoon en internetkosten	2.000	2.500	3.300
Porti- en vrachtkosten	100	100	211
Druk- en kopieerkosten		-	-
Administratie- advies- en accountantskosten	30.000	30.000	35.405
Vakliteratuur en abonnementen	100	700	35
Automatiseringskosten	10.000	10.000	11.744
Afschrijving inventaris	1.800	2.150	2.578
Overige kantoorkosten	-	1.050	5.950
subtotaal	**44.000**	**48.000**	**60.922**
Overige uitvoeringskosten			
Bestuur	1.000	1.500	318
Jaarverslag	1.500	1.500	1.500
Juridische kosten	-	-	-
Reis- en verblijfkosten	5.000	10.000	2.630
Overige uitvoeringskosten	5.500		3.913
subtotaal	**13.000**	**13.000**	**8.361**
Totaal uitvoeringskosten	**597.000**	**546.000**	**623.208**
Directe projectkosten	**125.000**	**348.000**	**387.439**
TOTAAL UITGAVEN	722.000	894.000	1.010.647

3. De financiële positie van de vereniging

3.1 Staat van Baten en Lasten

De baten overtroffen in 2021 de begrote baten aanzienlijk. Ook de kosten van uitvoering van de gefinancierde activiteiten namen evenredig toe. In 2021 is er een klein positief resultaat behaald. Het resultaat vóór verrekening van bestemmingsreserves en incidentele lasten in 2021 bedraagt €3.595 positief. Vergeleken met de begroting is dit €2.595 meer. Dit saldo is toegevoegd aan de continuïteitsreserve. In 2021 zijn de huisvestingskosten enigszins gedaald. De kosten van de personele overhead en kantoorkosten zijn gestegen ten opzichte van 2020.

3.2 Balans en beleid t.a.v. reserves

De vereniging MNH streeft naar het aanhouden van een voldoende Eigen Vermogen tot het waarborgen van de continuïteit. Positieve resultaten zullen in het daaropvolgende jaar bestemd worden, zodat het Eigen Vermogen beperkt blijft tot een continuïteitsreserve. Het Algemeen Bestuur heeft er voor wat betreft de continuïteitsreserve besloten deze aan te houden op een bedrag van €400.000,-. De reservevorming in het Eigen Vermogen voldoet aan de VFI=-richtlijn, namelijk: er wordt geen reserve gevormd, zonder dat deze bestemd is. De continuïteitsreserve is bedoeld om risico's op korte termijn op te vangen. De continuïteitsreserve is door toevoeging van het resultaat in 2021 en de bestemmingsreserve van 2020 gesteld op €169.313,-. De liquiditeiten van de vereniging zijn ondergebracht op spaar- en bankrekeningen, waar geen vermogensrisico's aan verbonden zijn.

4. Verantwoordingsverklaring

De bestuursleden van vereniging Milieufederatie Noord-Holland hebben allen in een verklaring (bijlage 12 van het reglement CBF) de volgende principes onderschreven:

- Binnen de instelling dient de functie ‘toezicht houden’ duidelijk te zijn gescheiden van het ‘besturen’ dan wel van de ‘uitvoering’.”
- De instelling dient continu te werken aan een optimale besteding van middelen, zodat effectief en doelmatig gewerkt wordt aan het realiseren van de doelstelling.
- De instelling streeft naar optimale relaties met belanghebbenden.

In een verantwoordingverklaring van het Bestuur wordt beschreven hoe de vereniging invulling geeft aan deze principes. Deze verklaring is als bijlage 1 bij dit jaarverslag gevoegd.

5. Beloning van de directie

Per 1 januari 2018 heeft de onafhankelijke Commissie Normstelling van het CBF de toepassing van de beloningsregeling verplicht gesteld. Het CBF heeft als toezichthouder de opdracht om de toepassing van Erkenningsnormen en daarmee de beloningsregeling te toetsen. Dit gebeurt aan de hand van een BSD-score (Basis Score voor Directiefuncties) die de verschillende onderdelen van de directiefunctie beoordeelt. De regeling verplicht de NMF én de BSD-score én de beloning van de directeur in het jaarverslag op te nemen.

Bezoldiging directie

De BSD-score van de directeur Natuur en Milieufederatie Noord-Holland is voor het jaar 2021 berekend op 355. Het salaris van de directeur (zie bijlage 3) was in 2021 € 92.277,- bij een fulltime dienstverband.

Onder het jaarinkomen van de directeur wordt verstaan salaris op fulltime basis (37 uur per week in ons geval), plus vakantietoeslag, plus eindejaarstoeslag of andere vergoedingen. De laatste twee zijn bij ons niet van toepassing.

Bij een BSD-score van 355 hoort volgens de regeling een maximum van €100.527,- bij een volledige fte. Kortom, de directeur natuur en Milieufederatie Noord-Holland zit met zijn bezoldiging onder het gegeven maximum. De bezoldiging is daarmee ook lager dan het absolute maximum van de betalingsregeling.

In bijlage 3 is de vermelding bezoldiging directie in de toelichting op de staat van baten en lasten opgenomen.

Namens het bestuur
Ria Birza-Zonneveld, voorzitter

BIJLAGE 1
Verantwoordingsverklaring van het bestuur van Vereniging Natuur en Milieufederatie Noord-Holland

Code goed bestuur

Het bestuur maakt een onderscheid tussen zijn taken ten aanzien van de beleidsuitgangspunten en het toezichthouden. De verantwoordelijkheid ten aanzien van beleidsuitgangspunten wordt ingelost door vaststelling van het meerjarenbeleidsplan en jaarplannen. In het kader van de toezichthoudende taken toetst het bestuur de resultaten van de uitvoering door de werkorganisatie onder leiding van de directeur aan de geformuleerde beleidsplannen en de uitgangspunten voor het beleid. De Natuur en Milieufederatie Noord-Holland volgt in dit kader de regelingen die nodig zijn voor het Keurmerk Goede Doelen van het Centraal Bureau Fondsenwerving.

Het bestuur onderschrijft de volgende principes:

- Binnen de organisatie dient de toezichthoudende functie duidelijk gescheiden te zijn van het besturen en van de uitvoering;
- De organisatie dient voortdurend te werken aan een optimale besteding van de beschikbare middelen ten behoeve van de doelstellingen van de organisatie;
- De organisatie streeft naar optimale relatie met belanghebbenden, onder meer door een goede informatieverschaffing en een actieve inventarisatie van vragen wensen en klachten van alle bij de organisatie betrokken partijen en personen.

In deze verantwoordingsverklaring wordt beschreven op welke manier MNH invulling geeft aan deze principes.

Principe 1. Functiescheiding tussen toezicht en uitvoering

De Natuur en Milieufederatie Noord-Holland heeft de verantwoordelijkheid voor (de uitvoering van) het beleid intern neergelegd bij de directeur. Deze legt hierover structureel, door middel van verslagen, en incidenteel, door verslag en toelichting op bestuursvergaderingen, verantwoording af. De verdeling van verantwoordelijkheden en taken tussen bestuur en directie zijn vastgelegd in een directiestatuut. De verdeling van verantwoordelijkheden en taken rond de besteding van de financiële middelen zijn vastgelegd in de Beschrijving van de administratieve organisatie. Van haar bevindingen en conclusies doet het bestuur jaarlijks verslag aan de Algemene ledenvergadering van de Natuur en Milieufederatie Noord-Holland, het hoogste controlerend en beleidsbepalend orgaan van de vereniging.

Principe 2. Optimale besteding van de financiële middelen

Bij zijn toezichthoudende functie richt het bestuur zich op het bereiken van een zo effectief mogelijke inzet van de beschikbare middelen voor de doelstellingen van de organisatie binnen randvoorwaarden van een ruimschoots voldoen aan voorwaarden van een goede bedrijfsvoering, verantwoord personeelsbeleid en continuïteit van de organisatie. Het bestuur doet deze toetsing mede aan de hand van de door de directeur voorgelegde voortgangsrapportages en kwartaal- en jaarverslaggeving betreffende de activiteiten, acquisitie, communicatie, financiën en personeel van de Natuur en Milieufederatie. Deze rapportages evalueren de geformuleerde doelstellingen voor projecten en activiteiten, zowel inhoudelijk als kwantitatief. Hiertoe wordt o.a. gewerkt met een systeem van werkurenregistratie per medewerker per project.
Voortgangsrapportage en verslaggeving voldoen aan de door het Centraal Bureau Fondsenwerving en Nationale Postcodeloterij gestelde eisen. Tevens richt het bestuur zich naar de richtlijnen voor goed bestuur, zoals geformuleerd door de VFI (vereniging fondsenwervende instellingen). Daarnaast volgt de Natuur en Milieufederatie Noord-Holland de regeling Beloning Directeuren van Goede Doelen Nederland en valt de beloning binnen de normen van het CBF.

Ter beheersing van de overheadkosten heeft het bestuur een norm geformuleerd. In samenwerking met de andere provinciale Milieufederaties zal deze norm worden geëvalueerd en eventueel bijgesteld. Dit wordt in de jaarrekening toegelicht in het onderdeel Toelichting op de onderscheiden posten van de Staat van Baten en Lasten met specificatie van administratie- en beheerskosten en kosten werving subsidies.

Principe 3. Optimale communicatie met belanghebbenden

Het bestuur ziet communicatie als een integraal onderdeel van de beleidsplanning, zoals die plaatsvindt in het meerjarenbeleidsplan en de jaarplannen. Het is een essentieel onderdeel van de beleid beïnvloedende doelstelling en werkzaamheden van de Natuur en Milieufederatie Noord-Holland. De Natuur en Milieufederatie Noord-Holland geeft ongeveer 10 keer per jaar een digitale nieuwsbrief uit. De registratie en behandeling van klachten gaat met behulp van een klachtenregister.

BIJLAGE 2
Leden Bestuur en nevenfuncties

Leden Bestuur

Het bestuur van de Stichting bestond in 2021 uit de volgende personen:

Aanvang 2020:
Dhr. R van den Berg (voorzitter)
mw. R. Zonneveld-Birza (vice-voorzitter),
dhr. K. Buskermolen (penningmeester),
mw. H.J.M. van Zutphen (secretaris),
mw. M.E. van der Laan

Uitbreiding bestuursleden juni 2021
mw. A. ter Heijne (penningmeester)

Nevenfuncties bestuur en directie van MNH in 2021

Bestuur

Naam	Nevenfuncties
mw. R. Zonneveld-Birza	Interim-manager met wisselende opdrachten binnen het (semi)publieke domein. Voorzitter van bestuur Stichting DelftsPeil en bestuurder bij Herenboeren Delft-Rijswijk.
dhr. K. Buskermolen	Gepensioneerd en was Hoofd Onderwijsfaciliteiten bij het Horizoncollege in Noord-Holland. Daarnaast is hij bestuurder van E-mobilegroup in Haarlem.
mw. H.J.M. van Zutphen	directeur van Stichting Nederland Schoon en vrijwillig Business Consultant voor Women on Wings, een ontwikkelings-NGO, actief in India
mw. M.E. van der Laan	Directeur ontwikkeling en innovatie bij Aeres in Ede en Lid van de adviescommissie van Groen Kennisnet 3.0.
mw. A. ter Heijne	Directeur Servicediensten in het Antoni van Leeuwenhoek Ziekenhuis en lid van de Klankbordgroep Intrakoop.

Directie

Dhr. S.P. Akkerman	Eigenaar Oliithe – trends en strategie Lid Raad van Advies Forfarmers Lid maatschappelijke adviesraad KeyGene Bestuurslid Stichting Valuta voor Veen

natuur en milieu noord-holland federatie

BIJLAGE 3
Vermelding bezoldiging directie in jaarrekening

Naam	S.P. Akkerman	
Functie	Directeur	
Duur dienstverband	1-1-2021/31-12-2021	
Omvang dienstverband (in fte)	1	
Gewezen topfunctionaris	Nee	
Echte of fictieve dienstbetrekking	Echt	
WNT-maximum 2021		€ 209.000
Bezoldiging		€ 92.277
Werkgeversdeel pensioenpremie		€ 11.246
Beloning		
Belastbare onkostenvergoeding		0
Beloningen betaalbaar op termijn		0
Subtotaal		€103.524
		=======
Onverschuldigd betaald bedrag		0
		_____
Totaal bezoldiging		€ 103.524
		=======

natuur en milieu federatie noord-holland

DEEL II Jaarrekening 2021

Dit is de jaarrekening van de vereniging Milieufederatie Noord-Holland, statutair gevestigd te Bergen. Kantoor houdend te Zaandam.

Vereniging Milieufederatie Noord-Holland
Rapport inzake de
Jaarrekening 2021

Inhoudsopgave

Rapport

Jaarbericht 2021

Bestuursverslag
Bestuursverslag

Jaarrekening
Balans per 31 december 2021 38
Staat van Baten en Lasten over 2021 40
Kasstroomoverzicht 42
Toelichting op de balans en staat van Baten en Lasten 43
Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen 45
Toelichting op de onderscheiden posten van de balans 46
Toelichting op de onderscheiden posten van de staat van Baten en Lasten 49
Toelichting op de onderscheiden posten van de uitvoeringskosten 51
Toelichting op de onderscheiden posten van de staat van Baten en Lasten met specificatie van administratie- en beheerkosten 53
Ondertekening van de jaarrekening 55

Controleverklaring 56

natuur en milieu federatie noord-holland

Balans per 31 december 2021
(na resultaatbestemming)

Activa		**2021**		**2020**
	€	€	€	€
Vaste activa				
Verbouwing	-		-	
Inventaris	7.041		6.984	
		7.041		6.984
Vlottende activa				
Vorderingen:				
Debiteuren		197.488		483.640
Overige vorderingen en overlopende activa		134.785		162.299
Liquide middelen		329.712		628.031
		669.027		1.280.955

natuur en milieu federatie noord-holland

Passiva		2021		2020
	€	€	€	€
Reserves en fondsen				
Vrij besteedbare reserves en fondsen:				
Continuïteitsreserve	169.313		140.718	
		169.313		140.718
Vastgelegde reserves en fondsen				
Bestemmingsreserve	0		25.000	
		0		25.000
Totaal eigen vermogen		169.313		165.718
Langlopende schulden				
Langlopende schulden	30.000		40.000	
Kortlopende schulden				
Crediteuren	100.769		22.816	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	16.267		27.058	
Overige schulden en overlopende passiva	352.678		1.025.364	
		499.714		1.115.237
		669.027		1.280.955

natuur en milieu federatie noord-holland

Staat van Baten en Lasten over 2021

		Realisatie 2021 €	Vereni-gings-begroting 2021 €	Realisatie 2020 €
Baten bijdragen particulieren		2.851	2.000	1.226
Baten bijdragen organisaties		625	500	550
Baten verbonden organisaties zonder winstoogmerk		202.404	206.000	269.605
Baten andere organisaties zonder winstoogmerk		336.178	372.500	272.636
Subsidies overheden en anderen		61.935	-	81.065
Baten uit levering diensten		410.249	314.000	152.593
Overige baten en lasten		-	-	-
Totale baten		1.014.242	895.000	777.674
BESTEDINGEN				
Besteed aan doelstellingen				
Directe projectkosten naar thema				
Energieke samenleving				129
Gezonde leefomgeving Schiphol				13.760
Natuur en Landschap				100.008
Natuurinclusieve landbouw				38.034
Circulaire economie	9.822			12.290
Groene energie en klimaat				43.595
Duurzame Energie	123.568			
Gezonde Leefomgeving	90			
Luchtvaart	19.862			
Wadden	70.007			
Landbouw & Natuur	164.092			
		387.439	348.000	207.815

natuur en milieu federatie noord-holland

		Realisatie 2021 €	Vereni-gings-begroting 2021 €	Realisatie 2020 €
Uitvoeringskosten[1] naar thema				
Energieke samenleving				9.766
Gezonde leefomgeving Schiphol				73.963
Natuur en Landschap				99.098
Natuurinclusieve landbouw				45.221
Circulaire economie	11.529			10.043
Groene energie en klimaat				136.108
Duurzame Energie	125.078			
Gezonde Leefomgeving	7.229			
Luchtvaart	42.690			
Wadden	29.602			
Landbouw & Natuur	123.956			
		340.084	382.200	374.198
Totaal besteed aan doelstelling		727.524	730.200	582.013
Acquisitie, beheer en administratie				
Acquisitiekosten	36.084			13.650
Kosten beheer en administratie[2]	247.039			167.013
		283.123	163.800	180.663
Totale bestedingen		1.010.647	894.000	762.676
Resultaat voor incidentele baten en lasten		3.595	1.000	14.998
Incidentele baten en lasten		-	-	-
Resultaat na incidentele baten en lasten		3.595	1.000	14.998

	Realisatie 2021 €	Vereni-gings-begroting 2021 €	Realisatie 2020 €
Resultaatbestemming			
Toevoeging/ onttrekking aan:			

natuur en milieu federatie noord-holland

Te verdelen tekort /overschot	3.595	1.000	14.998
Mutatie continuïteitsreserve	3.595	1.000	14.998
Mutatie bestemmingsreserves	-	-	-
Mutatie bestemmingsfondsen		-	-
	-	-	-

Kasstroomoverzicht

Het saldo van de geldmiddelen is in 2021 afgenomen. De oorzaak hiervan blijkt uit onderstaande analyse van de kasstromen.

		2021		**2020**
Kasstroom uit operationele activiteiten:				
Overschot/tekort	3.595		14.998	
Bij: afschrijving materiële vaste activa	2.578		2.151	
		6.173		17.149
Aanpassingen voor:				
Mutaties voorzieningen opgenomen				
in staat van Baten en Lasten	-		-	
Veranderingen in werkkapitaal:				
Mutatie vorderingen	154.181-		358.258-	
Mutatie bestemmingsfondsen				
Mutatie kortlopende schulden	147.677-		820.932	
		301.857-		462.674
		295.685-		479.823
Kasstroom uit investeringsactiviteiten:				
Investeringen in materiële vaste activa		2.635-		2.754-
Kasstroom uit financieringsactiviteiten:				
Netto kasstroom		298.319-		477.068
Mutatie geldmiddelen		298.319-		477.068

Toelichting op de balans en staat van Baten en Lasten

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De vereniging Milieufederatie Noord-Holland, statutair gevestigd te Zaanstad, is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken onder nr. 40634265.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien deze vóór het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De jaarrekening is opgesteld conform de Richtlijn Fondsenwervende instellingen van de Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ 650), waarbij onderscheid is gemaakt tussen fondsenwerving en de bestedingen daarvan naar zes doelstellingen.

Continuïteit

De provincie Noord-Holland heeft besloten de boekjaarsubsidie aan de MNH per 1 januari 2016 te beëindigen. Het toenmalige bestuur van de Milieufederatie Noord-Holland heeft toen moeten besluiten tot een drastische inkrimping van het aantal medewerkers, inmiddels is dit ondervangen door elders inkomsten te verwerven en is het aantal medewerkers weer op peil. Het verlies in 2016 heeft het eigen vermogen van de Milieufederatie Noord-Holland sterk verminderd.

In 2017, 2018, 2019, 2020 en 2021 werd de continuïteit van de Milieufederatie Noord-Holland ondersteund door een overeenkomst met De Natuur en Milieufederaties, die o.a. voorziet in een liquiditeitsvoorschot van € 70.000. Per 31-12-2021 is er 30.000 euro van deze lening afgelost en wordt er de komende jaren voorzien in een aflossing van telkens 10.000 euro.

De Nationale Postcodeloterij heeft het werk van de Natuur en Milieufederaties in 2019 begunstigd met een vergelijkbaar bedrag als de afgelopen jaren werd toegekend. Dit heeft mede de basis gelegd voor continuïteit in 2021, samen met een goed gevulde projectenportefeuille en een versterkte inzet op het acquireren van projecten bij andere financiers dan overheden.

De positieve resultaten van de afgelopen jaren hebben de basis voor de continuïteit versterkt. Deze continuïteit is echter, gezien de nog steeds beperkte vermogenspositie van MNH, nog sterk afhankelijk van de verwerving van voldoende subsidies en opdrachten voor 2022 en verdere jaren. De continuïteitsreserve voldoet ook nog niet aan de norm die daarvoor vanuit het CBF wordt gesteld. Tegelijk is de portefeuille voor 2022 goed gevuld. De portefeuille voor 2023 is uitdagend als altijd, ook omdat een aantal langer lopende projecten eind 2020 stoppen en het onzeker is of op die projecten een vervolg komt.

Gezien het zeer beperkte resultaat van 2021 is het niet mogelijk gebleken de continuïteit in 2021 verder te versterken. Voor 2022 is dit (het behalen van een hoger resultaat) wel een doel.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa.

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, verminderd met de op basis van de geschatte economische levensduur bepaalde afschrijvingen. De afschrijvingen bedragen een vast percentage van de verkrijgingsprijs.

Vorderingen
De vorderingen worden opgenomen tegen reële waarde onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. De subsidie van het Waddenfonds voor programma Donkerte van de Wadden is nog niet geheel ontvangen. Het resterende deel wordt ná goedkeuring verstrekt.

Liquide middelen
De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van de stichting. De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Langlopende schulden
Onder de langlopende schulden worden schulden opgenomen met een resterende looptijd van meer dan één jaar. De op korte termijn (binnen één jaar) verschuldigde aflossingen worden opgenomen onder de kortlopende schulden.

Kortlopende schulden
Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

Continuïteitsreserve
Het bestuur van MNH streeft een goede verzekering van de continuïteit van MNH na. Daartoe dient de Continuïteitsreserve een bedrag te zijn van € 400.000. Zolang dit bedrag niet is bereikt, voegt het
bestuur MNH jaarlijks zoveel mogelijk van het exploitatiesaldo toe aan de continuïteitsreserve en indien nodig rekening houdend met de continuïteit van onze projecten.

Bestemmingsreserve
De bestemmingsreserve van € 25.000,= die in 2020 werd gereserveerd voor het project Kantelen van de Koers van de luchtvaart bleek in 2021 niet noodzakelijke om de activiteiten af te maken die in 2020 zijn gestart. Dit kon nog gefinancierd worden uit het lopende Adessium "Eerlijk over Vliegen" project. De bestemmingsreserve wordt dus toegevoegd aan de continuiteitsreserve.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Baten bijdragen particulieren en organisaties
Onder deze categorie worden gelden verantwoord, die door de gever vrijwillig zijn afgestaan en geen (evenredige) tegenprestatie vragen voor geleverde goederen en of diensten.

Resultaat verkopen artikelen en/of gebruikte goederen
Onder deze categorie wordt het resultaat verantwoord van de verkoop van artikelen en/of gebruikte goederen. Dit resultaat wordt bepaald op basis van de netto-omzet verminderd met de kostprijs van de verkochte artikelen en/of goederen en toegerekende uitvoeringskosten.

Baten verbonden organisaties zonder winstoogmerk
Onder deze categorie worden bijdragen verantwoord van tijdelijke of blijvende samenwerkingsverbanden zonder winstoogmerk waarvan de Milieufederatie Noord-Holland deel uitmaakt.

Baten andere organisaties zonder winstoogmerk
Onder deze categorie worden bijdragen verantwoord van andere organisaties zonder winstoogmerk aan de Milieufederatie Noord-Holland.

Subsidies overheden en anderen
Onder deze categorie worden toegezegde subsidies van overheden, bedrijven en instellingen verantwoord. Onder subsidies zijn te verstaan bijdragen, die door de verstrekker afhankelijk zijn gesteld van de uitvoeringskosten van een project.

Bestedingen
Onder de bestedingen worden de volgende kosten verantwoord:
- directe projectkosten
- aandeel in de uitvoeringskosten

Uitvoeringskosten
Onder de uitvoeringskosten worden de kosten verantwoord van de eigen organisatie. De personeelskosten zijn binnen de doelstellingen verdeeld op basis van urenregistratie en de werkelijke personeelskosten per medewerker. De andere kosten zijn conform deze urenregistratie verdeeld over de doelstellingen.

Kosten van eigen fondsenwerving
Alle kosten van activiteiten, die direct of indirect ten doel hebben mensen, bedrijven of instellingen te bewegen geld te geven voor één of meer van de doelstellingen, worden aangemerkt als kosten fondsenwerving.

Beheer- en administratiekosten
Ingevolge aanpassing van de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 650, dient een fondsenwervende instelling met ingang van 2008 aan te geven welk deel van de kosten is gemaakt voor beheer en administratie. De 12 Nederlandse provinciale Milieufederaties stellen zich op het standpunt dat deze kosten gemaakt worden voor het realiseren van de doelstellingen van deze organisaties en tot de uitvoeringskosten behoren. Ter uitvoering van de RJ 650 wordt ook een toelichting op de onderscheiden posten van de Staat van Baten en Lasten opgenomen, waarin de kosten van fondsen- en subsidiewerving en beheer en administratie apart zijn gespecificeerd.

Bijzondere baten en lasten
De afzonderlijke posten zijn toegelicht onder de toelichting van de baten en lasten.

Belastingen
De milieufederatie Noord-Holland is voor gesubsidieerde en uit fondsenwerving gefinancierde activiteiten op grond van de doelstelling vrijgesteld van BTW. Per 1 januari 2014 is de vrijstelling voor sociaal-culturele prestaties door de belastingdienst bij mondelinge mededeling van een medewerker van het ministerie van financiën ingetrokken. Hiervan is echter geen schriftelijke bevestiging ontvangen. Voor werken in opdracht en detacheringsactiviteiten is derhalve BTW van toepassing. De Milieufederatie is voor de vennootschapsbelasting niet belastingplichtig.

Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Huurovereenkomsten

De specificatie luidt als volgt:

Object	Huur via	Einde huur	Opzeg-termijn	Huur per jaar	Prijspeil

natuur en milieu noord-holland federatie

Kantoorpand * Kleine Tocht 4-A Zaandam	Dettmer Holding BV	30-11-2021	3 mnd.	€ 10.413	2020

De huurovereenkomst wordt ieder jaar stilzwijgend met één jaar verlengd. De opzegtermijn is 3 maanden.

Copying/ Printing	BNP PARISBAS Leasing Solutions	15-05-2023	6 mnd.	€ 3.132	2020

Toelichting op de onderscheiden posten van de balans

Activa

Materiële vaste activa	Inventaris €	Totaal €
Boekwaarde 1-1-2021	6.984	6.984
Bij: investeringen	2.635	2.635
	9.619	9.619
Af: afschrijving	2.578	2.578
Boekwaarde 31-12-2021	7.041	7.041
Afschrijvingspercentages	20%	

Alle onder de materiële vaste activa opgenomen inventaris zijn dienstbaar aan de bedrijfsvoering.

Vorderingen

	31-12-2021 €	**31-12-2020** €
Debiteuren		
Debiteuren	197.488	483.640

Overige vorderingen en overlopende activa

natuur en milieu federatie noord-holland

Afrekening subsidies en projecten	126.520	156.432
Waarborgsommen	4.038	4.038
Voorschot Raad van State Nog te ontvangen bankrente	681	681
Pensioenpremie	-	-
Overige vorderingen en overlopende activa	3.547	1.149
	134.785	162.299

Liquide middelen

	31-12-2021	**31-12-2020**
	€	€
ING Bank Zakelijke Spaarrekening	-	-
ING Bank Zakelijke rekening	-	-
Triodos Internet Rendement Rekening	50.066	50.090
Triodos Internet Zaken Rekening	316.716	577.941
Gelden onderweg	37.070-	
	329.712	628.031

Passiva

Reserves en fondsen

Vrij besteedbare reserves en fondsen:

Continuïteitsreserve

Het verloop van deze post is als volgt:

Stand per 1 januari	140.718	125.720
Mutatie ten laste van bestemmingsfondsen	25.000	
Mutatie uit de resultaatbestemming	3.595	14.998

Stand per 31 december	169.313	140.718

De reserves worden toegelicht bij het onderdeel "Grondslagen voor de waardering van activa en passiva"

Vastgelegde reserves en fondsen:	**31-12-2021**	**31-12-2020**
	€	€
Bestemmingsreserve		
Het verloop van deze post is als volgt:		
Stand per 1 januari	25.000	25.000
Mutatie		
Onttrekking reserve voor Eerlijk over vliegen	25.000-	15.000-
Toevoeging reserve voor Eerlijk over vliegen		25.000
Onttrekking reserve voor Energietransitie		10.000-
Toevoeging reserve voor Energietransitie		
Stand per 31 december	0	25.000

De reserves worden toegelicht bij het onderdeel "grondslagen voor de waardering van activa en passiva".

Langlopende schulden

Vooruitontvangen NMF-bijdrage*	30.000	40.000

Kortlopende schulden

Crediteuren

Crediteuren	100.769	22.816

Belastingen en premies sociale verzekeringen

Afdracht loonheffing/ sociale lasten	11.804	14.270
Afdracht BTW	4.463	12.788
	16.267	27.058

Overige schulden en overlopende passiva

Vakantiegeldverplichting	12.973	20.446

Vakantiedagenverplichting	6.547	5.918
Te betalen pensioenpremie	-	611
Voorziening CO2 compensatie	430	430
Te betalen accountantskosten	16.744	16.940
Voorziening transitiekosten	-	-
Vooruitontvangen NMF-bijdrage*	10.000	10.000
Vooruit ontvangen Subsidie Donkerte van het Waddengebied	237.409	761.062
Overige transitoria en diverse schulden	68.575	209.957
	352.678	1.025.364

* De totale schuld is per 31-12-2021 € 40.000. Conform overeenkomst wordt ieder jaar € 10.000 afgelost.

Toelichting op de onderscheiden posten van de Staat van Baten en Lasten

BATEN

	Realisatie 2021 €	Verenigingsbegroting 2021 €	Realisatie 2020 €
Baten bijdragen particulieren			
Donaties, giften en schenkingen	2.851	2.000	1.226
Baten bijdragen organisaties/bedrijven			
Contributies	625	500	550
Baten verbonden organisaties zonder winstoogmerk			
Stichting de Natuur en Milieufederaties	202.404	206.000	269.605
Baten andere organisaties zonder winstoogmerk			
TBO	133.936		31.928
Natuurmonumenten	10.000		-
Overige organisaties zonder winstoogmerk	192.242	372.500	240.708
Totaal	336.178	372.500	272.636
Subsidies overheden en anderen			
RVO en overige overheden	61.935		81.065
	61.935	-	81.065
Baten uit levering diensten			
Diverse opdrachtgevers	410.249	314.000	152.593
Overige baten en lasten			
Rentebaten	-		-
Overige baten	-		-
Totaal	-		-
Totale baten	1.014.242	895.000	777.674

natuur en milieu federatie noord-holland

Bijzondere baten en lasten

Onttrekking inzake incidentele lasten	-	-	-
	-	-	-

Toelichting baten

Bij de begroting 2021 is op het moment van opstelling van de begroting uitgegaan van een voorzichtig scenario voor 2021. De begrote baten zijn op veel punten overtroffen. De baten uit overheidssubsidies, met name van de Provincie Noord-Holland, zijn nog achtergebleven bij wat men uit die sector zou mogen verwachten en wat gebruikelijk is bij de andere provinciale milieufederaties.

Toelichting kosten beheer en administratie

De Provinciale Natuur en Milieufederaties hanteren voor het inzichtelijk maken van de kosten beheer en administratie een uniforme systematiek die gebaseerd is op de aanbeveling Toepassing Richtlijn 650 voor Kosten Beheer en Administratie van de Vereniging Fondsenwervende Instellingen (VFI). De kosten voor beheer en administratie worden inzichtelijk gemaakt in een apart overzicht m.b.t. de toelichting lastenverdeling.

Gebeurtenissen na balansdatum

Per 1 juli 2021 gaan Nederlandste banken een negatieve rente berekenen over het banksaldo boven € 100,000. Dit zal ook voor Milieufederatie Noord-Holland invloed hebben op het resultaat.

Toelichting op de onderscheiden posten van de uitvoeringskosten

BESTEDINGEN	**Realisatie 2021**	**Verenigings-begroting 2021**	**Realisatie 2020**
	€	€	€
Uitvoeringskosten			
Personeelskosten:			
Salarissen	364.424	446.000	351.954
Sociale lasten	58.191		58.339
Pensioenlasten	36.761		34.396
Ziekteverzuimverzekering	15.373	7.000	6.828
Uitkeringen ziekengeld	-		
			3.984-
Bevordering deskundigheid	2.122	3.000	2.784
Ingehuurd personeel	61.442		10.573
Overige kosten personeel	1.498	4.000	10.624
	539.811	460.000	471.515
Aantal fte in dienst (gemiddeld)	6,52	6,47	6,47
Huisvestingskosten:			
Huur- en schoonmaakkosten	12.612	12.000	11.616
Doorberekende onderhuur	2.220-	2.300-	
			2.220-
Belastingen en verzekeringen	1.320	2.500	2.427
Energiekosten	1.800	6.000	5.601
Kleine inventarisaanschaffingen			
Afschrijving verbouwing	-		-
Overige huisvestingskosten	602	6.800	1.177
	14.113	25.000	18.601
Kantoorkosten:			
Kantoorbenodigdheden	1.699	1.500	1.644
Telefoon- en internetkosten	3.300	2.500	2.810
Porti- en vrachtkosten	211	100	78
Druk- en kopieerkosten			
Administratie-, advies- en accountantskosten	35.405	30.000	32.060
Vakliteratuur en abonnementen	35	700	706
Automatiseringskosten	11.744	10.000	10.004
Afschrijving inventaris	2.578	2.150	2.151
Overige kantoorkosten	5.950	1.050	4.346
	60.922	48.000	53.798
Overige uitvoeringskosten:			
Bestuurskosten	318	1.500	549
Jaarverslag	1.500	1.500	1.500
Juridische kosten			

Reis- en verblijfkosten	2.630	10.000	6.067
Overige uitvoeringskosten	3.913		2.831
	8.361	13.000	10.947
Totaal uitvoeringskosten	623.208	546.000	554.862
Directe projectkosten	387.439	348.000	207.815
TOTALE UITGAVEN	1.010.647	894.000	762.677

natuur en milieu noord-holland federatie

Toelichting op de onderscheiden posten van de Staat van Baten en Lasten met specificatie van administratie- en beheerskosten en kosten werving subsidies.

LASTEN	Themadoelstellingen										
	Circulaire Economie	Duurzame Energie	Gezonde Leef-omgeving	Luchtvaart	Wadden	Landbouw & Natuur	Acquisitie	Administratie- en beheerskos-ten	Realisatie 2021	Verenigings-begroting 2021	Realisatie 2020
	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€
Directe projectkosten	9.822	123.568	90	19.862	70.007	164.092			387.439	348.000	207.815
	9.822	123.568	90	19.862	70.007	164.092	-	-	387.439	348.000	207.815
Uitvoeringskosten											
Personeelskosten	9.987	108.340	6.262	36.977	25.641	107.368	31.255	213.981	539.811	460.000	471.515
Reis- en verblijfskosten	49	528	31	180	125	523	152	1.042	2.630	10.000	6.067
Huisvestingskosten	261	2.833	164	967	670	2.807	817	5.595	14.113	25.000	18.601
Druk- en kopieerkosten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Automatiseringskosten	217	2.357	136	804	558	2.336	680	4.656	11.744	10.000	10.004
Documentatie en vakliteratuur	1	7	0	2	2	7	2	14	35	700	706
Kantoorkosten excl. Drukwerk en automatiseringskosten	254	2.757	159	941	653	2.733	795	5.446	13.738	7.300	11.028
Administratie- en accountants-kosten	655	7.106	411	2.425	1.682	7.042	2.050	14.034	35.405	30.000	32.060
	-	-	-	-	-	-	-	-			
Juridische kosten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bestuurs- en overige kosten	106	1.150	66	393	272	1.140	332	2.272	5.731	3.000	4.880
				-							
Totaal uitvoeringskosten	11.529	125.078	7.229	42.690	29.602	123.956	36.084	247.039	623.208	546.000	554.862

Totaal lasten	21.351	248.645	7.319	62.552	99.609	288.047	36.084	247.039	1.010.647	894.000	762.677
Verdeling lasten excl. Beheer- en administratiekosten	2,1%	24,6%	0,7%	6,2%	9,9%	28,5%	3,6%	24,4%	100,0%		
Verdeling subsidiewervings- en B&A-kosten	9.598	104.128	6.018	35.540	24.644	103.194			283.123		
Totaal lasten per doelstelling	30.949	352.774	13.337	98.091	124.254	391.242			1.010.647		
Verdeling lasten incl. Beheer- en administratiekosten	3,1%	34,9%	1,3%	9,7%	12,3%	38,7%	0,0%	0,0%	100,0%		

Toelichting:

De gerealiseerde besteding aan de doelstelling is 72% van de in 2021 verworven middelen. Het door het bestuur van de Milieufederatie Noord-Holland geformuleerde minimum hiervoor is 70%
De wervingskosten waren 3,6% van de verworven middelen en administratie- en beheerskosten 24,4%

Ondertekening van de jaarrekening

Datum: 31 mei 2022

Ria Birza-Zonneveld
Voorzitter Bestuur

Sijas Akkerman
Directeur

De jaarrekening 2021 is vastgesteld in de vergadering van het bestuur d.d. 31 mei 2022

Natuur en Milieufederatie Noord-Holland
Kleine Tocht 4A
1507 CB Zaandam
www.mnh.nl

Samen voor een gezond en duurzaam Noord-Holland

natuur en milieu noord-holland
federatie

DE HOOGE WAERDER
ACCOUNTANTS - BELASTINGADVISEURS - JURISTEN

De Hooge Waerder
Registeraccountants

De Hooge Waerder Registeraccountants B.V.
Kennemerstraatweg 303a
Postbus 3013
1801 GA Alkmaar
Telefoon (072) 518 00 00
info@dehoogewaerder.nl
www.dehoogewaerder.nl
KvK 350 30384

Vereniging Milieufederatie Noord-Holland
T.a.v. het bestuur
Kleine Tocht 4a
1507 CB ZAANDAM

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de directie en het bestuur van Vereniging Milieufederatie Noord-Holland

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel
Wij hebben de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2021 van Vereniging Milieufederatie Noord-Holland te Zaandam gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Vereniging Milieufederatie Noord-Holland op 31 december 2021 en van het resultaat over 2021 in overeenstemming met de in Nederland geldende van toepassing zijnde grondslagen voor de financiële verslaggeving RJ-richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

De jaarrekening bestaat uit*:*

1. de balans per 31 december 2021;
2. de staat van baten en lasten over 2021; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel
Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Vereniging Milieufederatie Noord-Holland zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Brengt de zaak verder

Op al onze offertes en op alle met ons gesloten overeenkomsten zijn van toepassing onze algemene voorwaarden, gedeponeerd bij de kamer van koophandel, zoals deze luiden volgens de meest recent neergelegde tekst. De Hooge Waerder Accountants-Belastingadviseurs-Juristen is de handelsnaam van De Hooge Waerder.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- toelichting op de lastenverdeling.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van RJ-richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten van de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie in overeenstemming met de RJ-richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening
Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met RJ-richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de vereniging in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vereniging haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vereniging.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vereniging haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de vereniging haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de directie en het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Alkmaar, 28 juni 2022

De Hooge Waerder Registeraccountants B.V.

was getekend

drs. E.M. Hofman
Registeraccountant